

Upravnstvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Ispravnost oddelka: Ljubljana, Pucničjeva ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica: Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino po pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti. Cor. Post. No 11-3118

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v
Italije in tujino
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen posebnih
Naročnina mala mesečno Lir 12.-
za inozemstvo pa Lir 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 3. telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Continua l'avanzata verso Oriente Nadaljuje se prodiranje proti vzhodu

Il Quartier Generale delle Forze Armate
comunista in data di 26 giugno 1942-XX il
seguito bollettino di guerra n. 759:
Le truppe dell'Asse prendendo sul nemico,
continuano ad avanzare verso Oriente.

Naglo prodiranje na egiptsko ozemlje

Brlin, 26. jun. d. V zvezi s komentarji o
zasedbi Capuzza, Soluma, prelaza Halfaje in
Sidi el Baranija v severni Afriki pripomi-
njajo v nemških vojaških krogih, da je zna-
čilna za nemško prodiranje v severni Afriki
izredna naglica. Razdalja med Tobrukom
in Sidi el Baranijem znaša n. pr. približno
120 milj. V nadaljnjo ilustracijo je vredno
navesti, da je britanski utrdbeni sistem ob
egiptsko-libijskimi mejami padel v osovinske
roke v teku 72 ur in da so osovinske sile
prekorčile tudi že egiptsko mejo ter prodre-
le globoko na egiptsko ozemlje, kjer zasledu-
jejo brez odhoda premagane sovražnika.
Naglica nemškega prodiranja ne predstavlja
le izkoriščanja zmage pri Tobruku,
marveč razkriva tudi ves katastrofalni ob-
seg poraza, ki so ga utrpeli pri Tobruku
britanske sile. Vojaški eksperti v Berlinu
podčrtavajo nadalje značilno dejstvo, da so
egiptsko mejo v glavnem branile samo in-
dijske čete. To dejstvo se mora smatrati
kot nadaljnji dokaz, da se Angležem že zne-
rom drže svoje stare politike uporabljanja
pomoznih tujih čet na najnevarnejših toč-
kah vojnega področja, da ščitijo umik an-
gleških čet. V tem je nadalje podan dokaz,
da Angležem po silnih izgubah, ki so jih utrpeli
pri Tobruku, ne razpolagajo več z za-
dostnimi rezervami. K izredno nagli osvoji-
tvi prelaza Halfaje pripominjajo na pristojni
nemških vojaških krogih, da so tri četrta
leta prej šibke nemške čete dolgo časa trdo-
ratno branile prav to postojanko pred so-
vražnikom, ki je bil ne samo številčno, mar-
več tudi po orožju v veliki premoči. Z za-
dostnimi osovinskimi uspehi so se najvažnejša
britanska pristanišča in oporišča v Egiptu
nadalje približala dosegu nemških in ita-
lijanskih letalskih sil. Po prekoračenju egipt-
ske meje znaša razdalja do Aleksandrije le
še kakih 300 milj.

Berlin, 26. jun. d. V nemških vojaških
krogih ugotavljajo, da glede na zadnje
velike uspehe osovinskih sil v severni Afri-
ki in po prodoru osovinskih čet preko li-
bijske meje globoko na egiptsko ozemlje v
bodoče ni več mogoče govoriti o kakih li-
bijski fronti, marveč le še o egiptskem bojišču.
Glede nadaljnjih operacij osovinskih sil
ni mogoče trditi ničesar v naprej. Možno
je, da pripravljajo preostali oddelki britan-
skih sil tudi kak protinapad. Vsekakor je
treba zaenkrat najprej pričakovati skoraj-
šnjo objavo nemških uradnih številk o izgu-
bah, ki jih je utrpela britanska 8. armada,
predstavljalca najboljše vojaške sile, s ka-
terimi Anglija sploh razpolaga. S politič-
nega stališča opozarjajo v nemških vo-
jaških krogih na zanimivo dejstvo, da je
bila s prodorom osovinskih čet preko libijsko-
egiptske meje prenešana borba v severni
Afriki na ozemlje države, s katero oso-
vinske države niso v vojnem stanju.

Angleški umik v Marsa Matruh

Stockholm, 26. jun. d. Švedski dopisniki
javljajo iz Londona, da je bil včeraj na
pristojnem britanskem mestu uradno potrjen
umik poražene britanske 8. armade z egipt-
ske meje na obrambno črto pri Marsa Ma-
truhu. Nadalje javljajo londonski dopisniki
švedskih listov, da utemeljujejo v london-
skih vojaških krogih ta daljni obsežni umik
britanskih sil z nevarnostjo, da bi v na-
sprotnem primeru osovinske čete prodrele
mimo britanskih sil, s čimer bi nastala ne-
varnost popolne obklopite preostalih oddel-
kov britanske 8. armade. V Londonu pri-
znavajo izredno naglo prodoro Rommljevih
oklopnih oddelkov v vzhodni smeri. Reuter-
jev vojaški sodnik je v pomirjenju britan-
ske javnosti skušal dokazati, da bo pač
Marsa Matruh glede na svoje močne utr-
dbe in na posebno ugodne terenske okoliš-
čine najprimernejše britansko oporišče in si-
cer ne samo iz strateških razlogov. Sotrud-
nik polsrbne britanske poročevalske
agencije pravi, da bo Rommel prisljen za-
nato podaljšati svoje prometne zveze, preden
bo prišel napad na utrdbeno Marsa Matruha.
Nadalje Reuterjev dopisnik sklepa, da bo na-
glo prodiranje osovinskih sil zastalo na težav-
nem puščavskem ozemlju pred Marsa Ma-
truhom, ki je težko prehodno posebno za
materi, ker tamkaj ni studencev. Marsa
Matruh je približno 200 km od egiptске
meje in je od tamkaj le še približno 156
milj do poslednjega britanskega oporišča v
severni Afriki Aleksandrije.

Ujet angleški general

Lizbona, 26. jun. s. Iz Kaira poročajo,
da so čete osi med zasedbo Tobruka zajele tudi
generalnega majorja Kloppeja, poveljnika
2. divizije.

Odmevi uspehov v severni Afriki

Zagreb, 26. jun. s. Vsi listi objavljajo z
velikimi naslovi poročila agencije Stefani
o prodorni akciji oboroženih sil osi proti
»tankom« edinic britanske 8. armade ob
libijsko-egiptski meji. »Hrvatski narod« pi-
še, da pomeni osvojitve trdnjav Capuzza,
Soluma, Halfaje in Sidi el Baranija hudo
izgubo za Angležem, medtem ko izpričuje
duha požrtvovalnosti in borbenosti ita-
lijanskih in nemških čet, ki navdile naporom

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil
je objavil 26. junija naslednje 759. vojno
poročilo:
Čete osi, ki pritiskajo na sovražnika, na-
daljujejo svoje prodiranje proti vzhodu.

in terenskim težavam niso izgubile svojega
začetnega agresivnega duha in zaleta.

Stockholm, 26. jun. s. Čim je prispela
vest agencije Stefani o zasedbi Soluma,
Halfaje in Sidi el Baranija, so nekateri
stockholmski listi takoj izšli v posebnih
izdajah in objavili vest pod ogromnimi na-
slovi na prvi strani. Po mestu so bili raz-
širjeni posebni letaki z zemljevidom sever-
noafriškega bojišča in prikazom glavnih faz
prodornega prodiranja oboroženih sil osi.
Vest o veliki osi na egiptskem ozemlju je
napravila mogočen vtis na javnost ter na
politične in vojaške kroge.

Carigrad, 26. jun. s. List »Tašvir Efkare«
objavlja o bitki v Libiji članek, v katerem
obeležuje kot nerazumljive trditve london-
skega radia, po katerem naj bi angleški po-
raz v severni Afriki izhajal iz pomanjkljive
organizacije etapne službe in prometnih
težav. Pisec poudarja, da so Angležem na
prostoru od egiptske meje pa do operacijskega
področja razpolagali z najmanj trikrat
večjimi prevoznimi sredstvi kakor osi.
Medtem ko so Britanci morali premagati
le razdaljo 250 km po cestah namreč raz-
daljo od železnice, ki se konča v Marsa
Matruhu, do bivšega bojišča, so morale
čete osi prekoračiti razdaljo okoli 2000 km
in niso imele za seboj tako bogate in
ogromne rezerve, kakršno predstavlja Egipt.
Kjer so Angležem že pol stoletja popolni go-
spodarji. List je nasprotno mnenja, da je
treba britanski poraz pripisati sposobnosti
in spretnosti poveljstev osi.

Bern, 26. jun. s. »Berne Tagblatt« po-
udarja v posebnem članku uresničevanja, da
je osi naglo izrabila uspeh pri Tobruku in
ni dala odhoda nasprotniku, tako da so An-
gleži odpovedali vzdrževanju položajev v
Halfaji, Solumu in Capuzzu ter se umaknili
še bolj nazaj. To novo naglo napredovanje
je dokaz borbenih sil afriškega zbora osi.
Zaradi padca Tobruka ne morejo Angležem
z morja in z Maite podvzeti večjih akcij
proti osi.

Aretacije v Kairu

Ankara, 26. jun. d. Na zahtevo britan-
skih oblasti je egiptska policija kakor jav-
ljajo iz dobro poučenega vira v Kairu, in-
ternirala večje število egiptskih osebnosti,
ki so znane po svoji nenaklonjenosti do
britanskih oblasti v Egiptu. Med osebnost-
mi, ki so prišle pod policijsko nadzorstvo,
je posebno mnogo članov bivše organizacije
»Zelenih strajc«.

Zamenjava diplomatov

Tokio, 26. jun. d. V četrtek zvečer je
bilo službeno objavljeno, da se bo pri Sin-
gapuru pridružil japonskemu potniškemu
parniku »Asama Maru«, ki plove v luko
Lourenco Marques, italijanski potniški pa-
rik »Conte Verde«, ki bo zapustil Sanghaj
29. junija. Od Singapura bosta japonski in
italijanski parnik nadaljevala skupaj vožnjo
proti Lourenco Marquesu. Kakor je bilo
že prej objavljeno, je parnik »Asama Ma-
ru« odplul iz Jokohame v četrtek zjutraj.
Obema parnikoma, ki peljeta v Lourenco
Marques okrog 1500 oseb iz Zedinjenih držav,
Kanade in drugih ameriških dežel, je bilo
s posredovanjem nevtralnih sil dovoljeno
varno sprenstvo skozi vojno področje.
V luki Lourenco Marques v Portu-
galski Vzhodni Afriki bodo ameriški državljani
izmenjeni z japonskimi in siamskimi
državljan, ki so na krovu švedskega
parnika že na potu iz New Yorka in Ria
de Janeiro v Lourenco Marques. Med ja-
panskimi diplomati, ki bodo tu izmenjeni
z ameriškimi diplomatskimi predstavniki,
so tudi bivši japonski veleposlanik v Wa-
shingtonu admiral Saburo Nomura, posebni
japonski odposlanec v Washingtonu Saburo
Kurusu in bivši washingtonski poslanik Ka-
nana Vakasugi. Nadalje se bodo s tem
transportom vrnili japonski generalni konzul
v Honolulu, odpravnik poslov japonskega
generalnega konzulata v Chicagu, japo-
nski veleposlanik v Braziliji, generalni
konzul v brazilskem mestu San Paulo, iz
Kanade japonski poslanik Jošizava, iz Me-
hike pa poslanik Jošiaki. Na uradnem ja-
panskem mestu pripominjajo, da so s posre-
dovanjem nevtralnih držav v teku priprave
tudi še za drugi izmenjalni transport.

Italijansko-švicarski dogovor o ribolovu

Como, 26. jun. s. Na magistratu v Luga-
nu je bila konferenca, ki je proučevala na-
črt novega italijansko-švicarskega dogovora
o ribolovu v obmejnih vodah obeh držav.
Tehnični razgovori, ki so se vodili v zna-
menjajoč polnoga medsebojnega razumeva-
nja, so se končali s popolnim sporazumom.

Skrb Bolgarije za Makedonijo

Sofija, 26. junija s. Poslanec opozicije je
prof. Stainov je predvčeršnjim v parla-
mentu govoril o načrtu zakona za naglo
rešitev vprašanj, ki so se tičejo osebojenega
ozemlja. Poudaril je med drugim: Ne sme-
mo pozabiti, da v Makedoniji prebivajo
Bolgari, s katerimi moramo ravnati kot z
brati. V Makedoniji živijo odločni in do-
brovoljni Bolgari, ki jih moramo s taktom
in ljubeznijo združiti z domovino. Za te na-
še brate moramo delati z vsem našim na-
porom in našim idealizmom.

Nemška ofenziva pri Harkovu 21.827 sovjetskih vojakov ujetih, 100 tankov, 250 topov in mnogo dru- gega orožja zaplenjenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 26. jun.
Vrhovno poveljništvo nemške vojske je
objavilo danes naslednje poročilo:

V vzhodnem delu trdnjavskega ozemlja
Sevastopolja so nemške in rumunske čete
po hudi borbi na zelo težavnem terenu za-
vezle več močno utrjenih višinskih postojank.

Na področju jugovzhodno od Harkova so
obsežni napadi nemških in rumunskih čet
ob izdatni podpori letalstva dovedli do ob-
kolitve in uničenja sovražnikovih sil. V
teh bojih, v katerih je imel sovražnik iz-
redno hude izgube, je bilo zajetih 21.827
ujetnikov in zaplenjenih ah uničenih 100
tankov, 250 topov ter velike množice raz-
nega drugega orožja in vojnih potrebščin.

V zaledju srednjega odseka so čete neke
divizije v krajevnih operacijah vrgle so-
vražnika z njegovih postojank, zavzele šte-
vilne bunkerje in napravile nekaj ujetni-
kov. Protinapadi sovražnika so se izjalovi-
li.

Na fronti pri Volhovu je bila obkoljena
sovražna skupina razbita v več manjših
skupin. Njihovo uničenje je v teku.

Pri obsežnih izvidniških poletih nad Fin-
skim zalivom so letala potopila 1 podmor-
nico in poškodovala z bombami 2 manjši
tovorni ladji.

Nočni napadi letalstva so bili naperjeni
proti industrijskemu področju ob zgornji
in srednji Volgi in proti železnici na
področju okrog Moskve.

V času od 12. do 22. junija je izgubilo
sovjetsko letalstvo 468 letal. Izmed teh jih
je bilo 375 sestreljenih v spopadih v zraku,
63 jih je sestrelilo protiletalsko topniš-
tvo, 9 vojska, ostala pa so bila uničena
na tleh. V istem času smo izgubili 42 last-
nih letal.

V severni Afriki prodirajo nemške in
italijanske čete dalje proti vzhodu.

V pretekli noči so angleška letala napadla
več krajev na zapadnem nemškem obal-
nem ozemlju, zlasti Bremen. Civilno pre-
bivalstvo je imelo izgube. Z zažigalnimi
bombami so bila poškodovana zlasti sta-
novniška in razna javna poslopja. Nočni
lovci, protiletalsko in mornarsko topniš-
tvo so sestrelili 58 napadalnih letal.

Hrvatski lovski oddelk pod poveljstvom
nadporočnika Cara je dosegel na vzhodni
fronti svojo 50. letalsko zmago.

Protiletalski polk je med ofenzivo v
severni Afriki v času od 26. maja do 18.
jun. onesposobil ali uničil 205 tankov, 16
izvidniških oklopnih voz, 26 letal, 38 topov,
33 strojníc, 21 protitankovskih topov, 100
tovornih avtomobilov in prisilil k molku 6
baterij. Številni tovorni avtomobili so bili
zažgani. Razdejanih je bilo mnogo bunker-
jev in strojniških gnezdi.

Operacije za izravnanje fronte

Berlin, 26. junija d. Borbe na prostoru
vzhodno od Harkova, o katerih je bilo v
zadnjih dneh večkrat poročano z britanske
in sovjetske strani, označujejo na pristoj-
nem nemškem vojaškem mestu v Berlinu
kot zgolj lokalne vojaške operacije. Dasi
sodelujejo v teh bojih sorazmerno močne
vojaške sile, vendar te čije ne predstav-
ljajo ničesar drugega kakor napore za iz-
ravnanje bojne črte. V vojaških krogih v
Berlinu poudarjajo nadalje, da tudi borbe
na polotoku Kerču, obkoljevalna bitka ju-
govzhodno od Harkova, kakor tudi sedanja
borba za Sevastopolj in bitke na področju
pri Volhovu, ki so že dovedle do ponovnih
lokalnih obkolitev sovjetskih sil, spadajo
samo v isto vrsto vojaških operacij, ki so
že bile označene kot »izravnavanje fronte«.
Nadalje pripominjajo, da s morajo sovjetske
vojaške akcije smatrati v glavnem le
kot izvidniške operacije z namenom, dve-
deti kaj natančnega o glavnih koncentracijah
nemških sil in o nemških pripravah
v enem ali drugem frontnem odseku.
Končno ugotavljajo v nemških vojaških
krogih, da o kakih množestvenih napadih
sovjetskih sil ne more biti govora.

Uspešne akcije nemškega letalstva

Berlin, 26. jun. s. Nemška uradna agen-
cija doznava iz vojaškega vira, da so nem-
ska bojna letala tudi pri včerajšnjih ope-
racijah krepko podpirala kopno vojsko v
raznih odsekih vzhodnega bojišča. Na pol-
otoku Krimu so nemški strmoglavci v za-
porednih valovih bombardirali dve utrjeni
postojanki pri Sevastopolju. V južnem in
srednjem odseku so nemška bojna letala
izvršila uspešne oborožene in izvidniške po-
lete, pri čemer so bombardirala železniška
in oskrbovalna središča sovražnika. V se-
vernem odseku bojišča in na področju pri
Volhovu so nemški strmoglavci bombardirali
zbirališča boljševiških čet. V silovitih
letalskih dvobojih so nemška letala uničila
36 sovjetskih letal.

Letalski napadi na luko Murmansk

Berlin, 26. junija d. Skupine nemških
bojnih letal so v sredo ponovno napadle
sovjetsko luko Murmansk. Na podlagi in-
formacij, ki so na razpolago na pristojnem
nemškem vojaškem mestu, so nemška le-
tala za cilj svojih napadov izbrala to pot
sovražnikove ladje v zalivu Kola. Z vsa
gotovostjo je bila ena sovražna 4000-tonska
trgovinska ladja zadeta na krmi in se je
potopila. Dve drugi ladji po 6 in 7 tisoč
ton sta bili zadeti v sredino in hudo po-
škodovani. V letalskih borbah, ki so se raz-
vile med temi napadi, so nemška lovška le-
tala sestrelila 7 sovražnih letal, šest izmed
uničenih sovražnikovih letal je bilo angle-
ških Hurricaneov.

Angleška letala nad Nemčijo

Berlin, 26. junija. d. V noči na petek so
britanski bombniki napadli stanovanjske
okraje v nekaterih mestih severne Nem-
čije, posebno pa v Bremenu. Kakor jav-
ljajo s pristojne nemške strani, so bile
med civilnim prebivalstvom žrtve in je
bilo določeno število poslopij porušeni
odnosno poškodovanih od rušilnih in za-
žigalnih bomb. Po doslej zbranih podatkih
je bilo 58 napadajočih britanskih le-
tal sestreljenih. Računati je še z nadalj-
njimi sovražnikovimi izgubami. Poleti po-
sameznih britanskih letal proti zapadni
Nemčiji so ostali brezuspešni.

Berlin, 26. junija. d. Dodatno k prvot-
nemu poročilu o delovanju britanskega
letalstva nad Nemčijo v noči na petek
javljajo s pristojnega nemškega vojaškega
mesta, da je pri napadih sodelovalo
200 britanskih letal. Napad je bil, kakor
že rečeno, usmerjen v prvi vrsti na Bre-
men. Nemška letala so skupaj s protile-
talskim topništvom prizadela sovražnemu
letalstvu velike izgube. V celoti je bilo
sestreljenih 47 britanskih letal.

Nemška letala nad Anglijo

Stockholm, 26. jun. d. Po londonskih po-
ročilih so bili včerajšnji nemški letalski
napadi na Anglijo velikega obsega. Lon-
donska uradna poročila priznavajo, da so
v noči na četrtek nemška letala metala ru-
šilne in zažigalne bombe na večje število
okrožij v vzhodni in srednji Angliji, kakor
tudi na področje Londona. Angleška poro-

Uspehi italijanskih letalcev na vzhodni fronti

Berlin, 26. jun. s. Doznava se, da so ita-
lijanski lovci na vzhodni fronti doslej se-
strelili v letalskih borbah 74 sovjetskih le-
tal, dočim je bilo 22 nadaljnjih letal ver-
jetno sestreljenih. Gotovo pa je, da je ve-
čina teh onesposobljenih za borbo. 49 na-
daljnih sovjetskih letal je bilo požganih
ob priliki drznih strmoglavskih napadov na
sovražna letališča. K tem številkam je tre-
ba dodati precejšnje število sovjetskih le-
tal, ki so bila bolj ali manj hudo poško-
dovana. Italijanski lovci so pri tem izgu-
bili samo eno letalo, kar zgornjo pričo o
izrednih sposobnostih zavezniških lovcev.
o njih superiorni taktiki in o njih odlični
izvežbanosti. Junaško sposobnost, s katero
se italijanski lovci borj na vzhodni fronti,

čila pravijo, da je bila večja škoda povzro-
čena v nekem kraju srednje Anglije.

Porast

nemške vojne proizvodnje
Monakovo, 26. jun. s. List »Münchner
Neueste Nachrichten« objavlja članek, v
katerem trdi, da nemška vojna proizvo-
dnja nikakor ni manjša, kakor se je pričako-
valo. Nasprotno, skoro v vseh primerih je
za tretjino ali celo za polovico prekoračila
prvotne načrte. List nato v podrobnosti
opisuje organizacijo nemške vojne proiz-
vodnje in se pohvalno izraža o veliki nem-
ški delovni vojski, ki na notranjem bojišču
z zgledno vtrajnostjo in marljivostjo izde-
luje orožje za armado. Vojno proizvodnjo
nadzira poseben organ, v katerem je 5 ge-
neralov in 8 glavnih industrijcev, ki skup-
no tvorijo tako zvali oborožitveni svet, pri
vrhovnem poveljstvu pa posluje poseben
gospodarski vojaški urad, ki mu v središču
odgovarja oborožitveni urad pod vodstvom
Spera. Oba urada sta pod nadzorstvom
generala Thomasa. Vrhovni oborožitveni
svet sestavljajo maršal Milch za letalstvo,
general From za vojsko, admiral Wintez
za mornarico in general Leeb. Industrijce
zastopajo: Paul Leiger za podjetje »Her-
man Göring Werke«, Helmut Roehmert za
podjetje »Reinmetallborsichtsch«, Herman Bü-
cher za važno električno podjetje AEG,
Filip Köster prav tako za neko električno
podjetje, Wilhelm Zangen, direktor pod-
jetja »Mannsmann Röhrewerke« iz Düsel-
dorfa, Herman Röschling za industrio
jekla in premoga ter Alfred Fögler in Er-
nest Poensengen, ki oba zastopata industrio
jekla.

Preprečena boljševiška nevarnost na Balkanu Odmevi angleško-sovjetskih sporazumov

Monakovo, 26. jun. s. List »Münchener
Neueste Nachrichten« objavlja odmeve
angleško-ruskih načrtov v državah južno-
vzhodne Evrope. Pisec prikazuje najprej
položaj na ruski meji ob začetku nemško-
ruske vojne. Z izgubo vzhodnih pokrajin
Rumunije so bile rumunske meje nevarno
ogrožene, kajti sovjetske čete so se že po-
mikale proti severnemu področju Dunava.
Istočasno je sovjetska velesila zasedla
postojanke na Karpatih. Kakšni nevarnosti
je bila tedaj izpostavljena Evropa, je raz-
vidno med drugim iz velikega števila so-
vjetskih divizij, ki so bile zbrane na po-
dročju pri Lvovu in pripravljene za vpad
na madžarsko ravnino. Ta operacija naj bi
predstavljala južni krak klešč, ki naj bi s
severnim krakom preko Finske in Skan-
dinavije stisnile srednjo Evropo. Ako se
vse to upeštuje, se zdi prava zgodovinska
satira dejstvo, da je Anglija odobrila vse
sredozemske načrte Rusije, odkrekojoč se
s tem politiki, ki jo je vodila celo stoletje.
Sovjetski načrti so določali, kakor so raz-
krila odkritja švicarskih in švedskih listov,
ustanovitev sovjetsizirane velike Bolgarije.
preko katere naj bi Rusija imela dostop
do Egejskega morja in s čimer naj bi bila
dosegla obkolitev evropske Turčije ter se
tako približala naskoku na Dardanele.

Odgovor na te sovjetske načrte pa je
pomenilo že zadržanje Bolgarije, ki je slej
ko prej ostala zvesta državam osi, kakor
tudi sodelovanje Madžarske in Rumunije
v protiboljševiški vojni. Ta vojna odstra-
njuje razen tega nevarnost preozkorskega
tolmačenja obstoja malih držav, ki se da-
nes usmerjajo v službo zvezni koncentraciji,
Razume se samo po sebi, da bo to za-
htevalo precej časa, kajti starih ran ne bo

mogoče zlahka zaceliti, kakor kažejo n. pr.
madžarsko-rumunski odnosi. V stoletjih
nabranih predsodkov ni mogoče izločiti v
nekaj mesecev, a prav zato zasluži vso
pozornost prizadevanja za zblizanje med
Bolgarijo, Turčijo, Rumunijo, Madžarsko
in Hrvatsko.

Bukarešta, 26. jun. s. V rumunskih listih
se zrcali globok vtis, ki so ga v tukajšnjih
krogih izzvala senzacionalna odkritja li-
sta »Morgenpost« v Göttingu. Ves tisk je
soglasen v tem, da je ponovno opravičena
politika Rumunije do Sovjetske zveze.
»Universul« piše: Ze od podpisa angloslo-
vjetske pogodbe smo se vpraševali, kakšne
teritorialne koncesije bo Sovjetska zveza
izposlovala v Evropi. Če bi se Sovjetska
zveza odločila, da se odreče odvzetemu
ozemlju Finske, Rumunije, baltskih držav
in Poljske, bi to odkrito povedala. Odkritja
lista »Morgenpost« kažejo, da si je Sovjet-
ska zveza zagotovila strateške meje na
Finskem, v baltskih državah in v Rumu-
niji ter tudi interesno sfero na Finskem
in delu severne Skandinavije, na Češko-
slovaškem, v Rumuniji, Bolgariji in Jugo-
slaviji. M vemo po izkušnji, da sovjetska
vojaška oporišča ne ogražajo civilizacije
samo v neposredno prizadetih državah,
temveč v vsej Evropi. Vse druge tajne
klavzule kažejo tudi, da Sovjetska zveza
stremi po boljševiziranju Evrope. Enostav-
no nizkoto je, ker je Anglija podpisala
sporazum, s katerim se je odrekla Evropi,
kjer je v preteklosti še imela vpliv in
ugled. S sovjetsko zmago bi bila torej Ev-
ropa takoj boljševizirana. Borba rumun-
skih čet na strani osi prispeva k odstra-
nitvi boljševiške nevarnosti in je nepre-
cenljiva usluga staremu kontinentu.

bili zmanjšani za polovico. Ena čet sovražnih
divizij, ki jim je uspelo pobegniti pred
zaponiskim napadom, je izgubilo več kot
dve tretjini svojih mož.

Tokio, 26. jun. s. Kakor znano, se je pred
dnevi sestala v Tokiju posebna železniška
konferenca, ki so se je udeležili zastopniki
Japonske, nacionalne Kitajske in Mandžu-
kua. Konferenca je odobrila načrt za želez-
niško zvezo Tokija s Singapurom. Po tem
načrtu, ki se zdi fantastičen, ki pa je iz-
vedljiv, bodo vozili vlaki med obema me-
stoma največ sedem dni. Seveda bodo za
gradnjo te proge uporabljene vse obstoječe
železnice. Potek proge je določen takole:
Singapur-Bangkok-Hanoi-Sanghaj-Midžukuo
in Japonska.

Tokio, 26. jun. s. Japonski glavni imperi-
alni stan javlja, da so japonske čete, ki
operirajo na področju Aleutskega otočja,
po zasedbi otokov Kiska in Atu 18. t. m.
začele z očiščevanjem preostalih sovražnih
sil na bližnjih otokih. Oba navedena otoka
Kiska in Atu so Japonci preimenovali v
Narumski in Acuta.

Zmeda v ameriškem in angleškem taboru Pomanjkanje ladjevja onemogoča Anglosasom večje vojaške akcije

Berlin, 26. junija. Berlinski opazovalci beležijo kot najbolj značilen in smiljiv pojav sedanega položaja popolni kaos v sovražnem taboru, kjer se največji zmed idej in najostrejših kritikam poslancev in javnosti proti vojnemu vodstvu pridružuje še otročji optimizem. Tako se razgovorom Churchillja in Roosevelta ter najbolj absurdnim napovedim drugega, tretjega in četrtega bojišča pridružuje brezupno spoznanje, da pomanjkanje ladjevja ne dovoljuje večjih vojaških akcij. Splošno je torej rapoloženje v sovražnem taboru zelo kaotično, pri čemer prevladujejo splošna potrlost in razočaranje, sprčo neprilakovane razvoja dogodkov.

Celo ameriško časopisje samo prikazuje glede na strateške odločitve Roosevelta in Churchillja mnogovrstnost, a tudi nestalnost anglosaskega sistema, pri tem pa nerazumljivo navost, s katero naj bi se javnost prepirala, da bo konferenca v Washingtonu pomenila zdravilo za vse bolezni. Ameriški predsednik in britanski premier sta se baje odločila, da bosta v primerem trenutku poglavalno anglosaskega vojske na eno ali celo dve noči bojišča, da bi tako razbremenila Sovjetsko zvezo in zmanjšala nemški pritisk na boljševiško vojsko. Istočasno hočejo pošiljati pomoč Kitajski in še povečati pomoč Rusiji, da bi preprečila nove nemške korake itd. Sprčo vseh teh napovedi bi se nam ne zdelo čudno, ako bi zaključno poročilo po washingtonski konferenci napovedalo tole: Soglasno je bilo sklenjeno, da je treba čim prej poraziti Nemce, Italijane in Japonce in zmagati v tej vojni. Resnico o washingtonski konferenci pa je povedal ameriški list »Christian Science Monitor«, ki je z veliko odkritostjo zapisal: Navzlic vsem spekulacijam o drugem bojišču morajo združeni narodi misliti predvsem na prvo, namreč na lastno bojišče. In zares, jedro vprašanja je prav v tem. Nasprotju v naziranjih Roosevelta in Churchillja glede tega, kateremu položaju in bojišču naj se da prednost, so dejansko edini razlog Churchillovega nenadnega obiska v Washingtonu. (Piccolo).

Ameriški očitki Angležem

Bern, 26. jun. Iz Zedinjenih držav prihaja vedno bolj glasne kritike proti Angliji, kakor se v ostalem dogaja vselej po angleških porazih. List »New York Times« proučuje v nekem članku položaj Anglosasov v celoti in naravno odkriva zaveso, ki skriva razloge Churchillovega obiska v Zedinjenih državah v trenutku, ki se zdi zelo kočljiv za zaveznike, kajti prav sedaj je bila Churchillova navzočnost v Londonu nujno potrebna. List je mnenja, da se je Churchill podal v Washington zaradi obupnega položaja 8. armade v severni Afriki in zaradi nujne potrebe znatnih ameriških ojačenj na tem področju vojne. Pred odhodom v Washington je imel Churchill dolge telefonske razgovore z Rooseveltom in ker se ni mogel po telefonu sporazumeti se je odločil, da odleti z letalom v Washington, dobro vedo, da za obrambno črto Gazala-Bir Hakeim ni mnogo čet.

V Washingtonu zahteva sedaj Churchill, naj bi se vse zavezniške sile osredotočile v Libiji. Po nasvetu raznih diplomatov, vojaških strokovnjakov in svetovalcev kongresa pa je Roosevelt izrazil mnenje, naj bi se odposlale v Libijo vse angleške čete, zbrane v Angliji. Roosevelt je še pripomnil, da bi ogromne količine vojnih potrebščin, ki leže v angleških skladiščih, mnogo bolj koristile na drugih bojiščih. Med washingtonskimi razgovori pa so Američani spoznali, da Angleži nečesto zaposli svojih vojakov in svojega orožja v ofenzivni akciji proti Evropi. To je na Roosevelta učinkovalo kakor mrzla prha.

List nato zaključuje, da je Churchill vztrajal pri svoji zahtevi, naj bi se najprej razčistilo in rešilo vprašanje tonaže in šole potem mislilo na ofenzivo v Evropi. Po Churchillovem mnenju bi namreč vsi preuranjeni poskusi morali nujno propasti, če bi se ne zagotovilo oskrbovanje armad. (Piccolo).

Tudi v Avstraliji so nezadovoljni

Lizbona, 26. jun. s. Predsednik avstralske vlade je imel sredit govor proti informacijski politiki britanske vlade, ki je predmet čimdalje bolj ostrih kritik, zlasti po poslednjih britanskih neuspehih v Sredozemlju in severni Afriki. Šef vlade je najprej dejal, da se javnosti servirajo porazi v malih dozah po žličkah, pri čemer se neprestano ponavlja, da zavezniki zmagujejo v tej vojni. Sleherni umik se povečuje kot strateški umotov in proizvod anglosaskega genija, toda za sedaj drži le to, da je Tobruk padel in da je Libija zopet v posesti osi. Neprestano klepetamo o naših neizbranih virih in mislimo, da bomo lahko zmagnali v tej vojni s tem, da jo podaljšujemo. Visti, ki prihajajo trenutno z bojišč, so zelo slabe, ker nam ne dokazujejo le resnosti položaja, temveč nam napovedujejo tudi vedno večje nevarnosti za bodočnost.

Naraščajoča opozicija proti Churchillju

Ženeva, 26. jun. s. Londonski poročevalci list »Journal de Geneve« poročajo, da je podpredsednik vlade major Attlee podal včeraj popoldne v spodnji zbornici svojo izjavo samo zato, da bi pomiril poslance in javnost v pričakovanju Churchillovega povratka, ki bo kot obrambni minister moral podati pojasnila o rezultatih svoje strategije, za katero ga smatra javnost odgovornega. Večina listov izraža pri tem vzemirjenost spodnje zbornice in javnega mnenja. Parlamentarni poročevalci list »Times« piše: Nobenega dvoma ni, da so poslanci močno vznemirjeni in zmedeni glede na vse, kar se dogaja v Libiji. Vlada bo morala točno obrazložiti vzroke poraza in poslanci želej jama, da se bo takoj začela odločilna akcija, ki naj bi z največjo naglico popravila vse napake, ki bi se odkrile bodisi v pogledu poveljstva, bodisi glede opreme čet.

List »Daily Mail« pa poziva vlado, naj enkrat za vselej reši vprašanje, ki so v zvezi z vodstvom vojne, kar se doslej še ni zgodilo. List nato še dodaja: Vse, kar je Attlee dejal v spodnji zbornici, ni moglo ublažiti jeze in vznemirjenosti naroda sprčo poraza v Libiji. Vlada si mora dopovedati, da je javnost močno vznemirjena, in

se mora zato potruditi, da čim prej ugotovi vzroke poraza, potem pa odstrani vse, kar je slabo in pomanjkljivo.

Angleške skrbi

Rim, 26. jun. Londonska revija »Illustrated London News« je pred kratkim objavila članek nekega Arturja Bryana, enega izmed najpomembnejših angleških političnih piscev in zastopnika stare konservativne šole. Njegov članek dokazuje, s kolikšno zaskrbljenostjo gleda Anglija na bližnje mesece in kakšno so vprašanja, ki zbuja zaskrbljenost ljudi, ki svojega delovanja ne omejujejo samo na nepomembno propagando. Pisec piše med drugim:

Ko govorimo o nujni potrebi, da ustvarimo drugo bojišče v Evropi in kritiziramo našega poveljnika, ker ni delal v tej smeri, je izredne važnosti, da dobro razmislimo vprašanje in da ne izvršimo naivno udara prav tam, kjer si sovražnik želi. Naše bistvo je obvladavanje morja. Ako ga izgubimo — in od meseca maja 1940 je ta nevarnost stalna —, se takoj lahko znajdemo v enakem položaju, v katerem so oporišča, ki smo jih izgubili na Pacifiku. Ako se bo Hitlerju posrečilo uničiti toliko ladij, da bomo izgubili s tem gospodstvo na morju, bo zmagal v tej vojni. Za gospodstvo na morju je seveda potrebno tudi gospodstvo v zraku nad morjem. Ob strani te resnice, ki je večna in ki je Anglija nikdar ne sme niti za hip pozabiti, pa je še druga resnica: Ako Anglija ni več v stanju, da bi nudila materialno pomoč Rusom, bo pritisk, ki mu bo Sovjetska zveza to poletje duhovno in fizično izpostavljena, tako velik, da ne bo mogla več vzdržati. Ako tega ne upoštevamo, se utegne zgoditi, da bo naša hrapava zaveznica na vzhodu potisnjena do Urala in morda celo izločena iz vojne. Ako smo v stanju, da ji nudimo pomoč drugega bojišča, lahko računamo z zmago v bližnjih 12 mesecih. To je en razlog več, da podvzamemo ofenzivo in tvegamo najhujše, vendar pa je tveganje ogromno. In navzlic temu ostane dejstvo, da je Hitlerjeva nada prav v tem, da se naše brode, kolikor ga že nismo izgubili popolnoma uniči. Če bi se mu namreč to posrečilo, bi ne izgubili le oskrbe z živčnim in surovimi, na katere naslanjamo svoje nade v zmago in obstoj, temveč bi izgubili tudi možnost sodelovati v vojni izven našega otoka. V tem primeru bi ne mogli več pomagati Sovjetski zvezi, niti braniti naše trdnjave, ki je življenjskega pomena za nas na Srednjem vzhodu, niti zaščititi Indije ali pomagati Avstraliji. Naš brod bi običal na pesku. (Ultimo Notizie).

Poveljnik ameriških čet v Evropi

Berlin, 26. jun. s. Nova anglosaska propaganda, ki operira z utvarami, da bi svet pozabil vrsto novih in najhujših porazov, piše berlinski list »Zwölfuhrblatt«, se sedaj predaja pravi orgiji raznovrstnih senzacionalnih napovedi. Tako poročajo iz Washingtona, da je že določen, seveda samo na zemljevidu, operacijski radij ameriških oboženih sil na evropskem bojišču. Za vrhovnega poveljnika tet čet je bil določen ameriški general, ki je bil svoje dni podšef generalnega štaba na Kitajskem delujočih divizij. Novi poveljnik se je baje že nastanil s svojim štabom v Londonu, sedanji poveljnik ameriških čet na Irskem pa bo še nadalje obdržal svoj položaj. Iz tega torej sledi, nadaljuje nemški list, da sta Roosevelt in Churchill razpravljala v Beli hiši o več vprašanjih, glede katerih sta oba državnik pri zeleni mizi sigurna končne zmagage. Zanimivo pri vsem tem je, da sovršana propaganda tako trdovratno molči o problemu prevoznih sredstev. Po mnenju ameriških strokovnjakov samih bi bilo za prevoz ameriškega ekspedicijskega zbora 300.000 mož z orožjem potrebnih najmanj 5 milijonov ton brodovja. Dovolj je, ako opozorimo, da je zadevni razgovor med Rooseveltom in Churchillom o tem vprašanju trajal nič manj kakor polduro uro, to pa nam vse pove. Zanimiva je nadalje sodb ameriškega lista »Boston Herald« o tako zvanem drugem bojišču. Po mnenju lista bi bila taka akcija mogoča le, ako bi se Angležem posrečilo pregnati Italijane in Nemce iz severne Afrike. Ker pa je ta pobozna želja klavirno propadla in to pot za vselej, prehaja invazija na evropski kontinent med akte, kakor že toliko drugih angleških in ameriških načrtov v zadnjih mesecih.

Serrano Suner odpotoval iz Rima

Rim, 26. junija d. Španski zunanji minister Serrano Suner, ki se je dalje časa mudil na obisku v Italiji, je smuč zapustil italijansko prestolnico. Med drugimi visokimi italijanskimi predstavnikmi se je od visokega španskega gosta na kolodvoru poslovil tudi zunanji minister grof Ciano.

Boji angleških čet z ustaši v Iranu

Ankara, 26. jun. d. Iz Teherana javljajo, da je v terek prišlo v bližini severno-iranskega mesta Sendčana do prave bitke med ustaškimi četami in britanskimi okupacijskimi oddelki. Poročilo iz Irana pravi, da je borba pri Sendčanu trajala celih 10 ur, nakar so britanske čete dobile toliko ojačenj, da jim je končno uspelo razpršiti ustaške oddelke. Na obeh straneh je bilo veliko število mrtvih. V zvezi s tem je zanimivo spomniti na izjavo, ki jo je v začetku tekočega tedna podal iranski vojni minister general Djehabani, da je prišlo do novih uporov poseameznih iranskih plemen tudi že v Ispahanu vzdolž meje med Iranom in Beludžistanom.

Eksplozija na mehiškem petrolejskem parniku

Buenos Aires, 26. jun. d. Iz New Yorka javljajo, da je »New York News Chronicle« 24. junija objavil brzojavko iz Mexica, da je nastala na mehiškem petrolejskem parniku »Amatlan« (5671 ton) zagonetna eksplozija, ki je ladjjo razdejala. Mehiška ladjja je bila zasidrana v neki luki v Mehiškem zalivu.

Obnovite naročnino!

Gospodarstvo

== Italijansko rudarstvo. Družba Societa di Monteponi v Turinu, ki skupaj z družbo Montevecchio obvlada 75% italijanske proizvodnje svinec in 65% proizvodnje cinka, objavlja v svojem letnem poročilu za preteklo leto, da se je obseg proizvodnje lani pomnoževal. Družba, ki ima svoje rudnike predvsem na Sardiniji, pridobiva svinec, elektrolitični cink, cinkovo belilo in pirit in ima svoj lastni premovalnik, kjer se je lani proizvodnja v znatnem obsegu dvignila. Za lansko leto je družba zabeležila 6.83 milijona lir čistega dohodka (prejšnje leto 5.94) in bo izplačala dividendo 6% (5%) na glavnico 100 milijonov lir, ki pa je bila letos v februarju povišana na 150 milijonov.

== Splošno štetje živine v Italiji. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdove je oddrilo, da bo 20. julija t. l. v Italiji splošno štetje živine, in sicer goved, bivolov, konj ovac, koz in prašičev. Organizacija štetja je poverjena centralnemu statističnemu uradu za prehrano in industrijsko potrošnjo v Rimu in bo izvršeno preko občinskih uradov.

== Razdelitev toaletnega mila. Iz Rima poročajo, da je ministrstvo za korporacije izdalo predpise za razdelitev toaletnega mila trgovcem na debelo in trgovcem na drobno ter glede cen, ki v prodaji na drobno ne smejo presegati 13 lir za kg.

== Štednja s papirjem v trgovinskem poslovanju. Gospodarske zbornice v Nemčiji so izdale priporočila svojim članom, kako naj pomagajo štediti s papirjem zlasti tudi glede na predloge, ki so izšli iz vrst samega članstva. Predvsem predlagajo zbornice štednjo s papirjem za kopije trgovskih pism. V ta namen se lahko uporabi papir iz starih arhivov. Zlasti se lahko uporabijo kopije starih faktur, kopije naročilnic, okrožnic in formularjev. Tudi za razne beležnice in za liste, ki se ne shranjujejo, se lahko uporablja star papir. Zbornice pa priporočajo, naj se na popisani strani besedilo prečrta z barvnim svinčnikom, da se prepreči zamenjave in pomote. Kopije odgovorov na pisma se postoto lahko tipkajo na originalno pismo samo, zlasti če so odgovori kratki. Nadalje priporočajo uporabo polovčnih pol papirja in tipkanje na oke vrste.

== Delovanje švicarske trgovinske mornarice. Nedavno smo poročali, da ima švicarska 5 paroplovnih družb, ki imajo skupaj 11 ladij s 37.500 brotregistrijskimi tonami in da se bo v kratkem tem ladjam pridružila še dvanašta, ki je že kupljena in leži trenutno v Rio de Janeiru. Družba »Schweizerische Reederlei A. G.« v Baslu, ki se peča z rečno in pomorsko plovb, navaja v svojem letnem poročilu obširno razlogo, ki so dovedli švico do tega, da je sprčo težko v prekomorskem prevozu ustanovila svojo lastno trgovinsko mornarico. Družba ima od pomladi 1941. dva prekomorska parnika, ki sta zaposlena izključno s prevozom žita za prehrano švice. Eden od teh parnikov vozi med New Yorkom in Genovo, drugi pa med Lizbono in Genovo. Ob pričetu letošnjega leta si je družba nabavila tretji parnik, ki zdaj prav tako prevaža žito za Švico. Ta prevoz gre v celoti preko genovske luke, odkoder se preko Severne Italije prevaža v Švico. Čeprav so bili nabavni stroški za te ladjde izredno visoki zaračunava švicarska družba za prevoz bistveno nižjo tarifo, kakor jo zaračunavajo tuje ladjde. Zaradi vzgoje mornarjev in ostalega osebja so švicarske paroplovne družbe najele šolsko ladjjo, na kateri se vežbajo mladi mornarji. Navzlic povečanju kosmatega dohodka na 1.68 milijona frankov (prejšnje leto 1.43) je zaradi večjih stroškov družba za lansko leto izkazala le nebiestveno povečan čisti dobiček 0.68 milijona frankov in bo na glavnico 4 milijone frankov izplačala 4% dividendo. Pretežno del dohodka pa bo uporabljen za odpise.

== Obnova sladkornih tvornic v poljski generalni guberniji. Iz poročila, ki ga je podal referent za sladkorno gospodarstvo pri vladi generalne gubernije, je razvidno, da je bilo v sladkorni kampanji 1940-41 po obnovi poškodovanih tvornic v obratu vseh 16 sladkornih tvornic, ki so na področju gubernije (brez Galicije, ki je bila šele lani v jeseni priključena). Na celotnem področju generalne gubernije je znašala predvojna proizvodnja povprečno 13.500 ton sladkorja. V letu 1941 pa so samo tvornice izven Galicije dosegle proizvodnjo 11.500 vagonov. V letošnjem letu se je povečala površina posejovov sladkorne pese za 20%, tako da se bo v letošnjem letu količina proizvodnje nadalje bistveno povečala.

== Ameriki primanjkuje baker. Vlada Zedinjenih držav kaže v zadnjem času podvojene napore, da bi si zagotovila potrebne količine bakra. V okviru kontrole rudarske in kovinske proizvodnje si je vlada prilazala popolno kontrolo nad proizvodnjo in potrošnjo bakra. Da bi se povečala domača proizvodnja, je uvedla sistem premij na one količine bakrene rude, ki bodo presegle doseženo produkcijo, kakor tudi na vso proizvodnjo nerentabilnih rudnikov, ki so izven obrata v katerih naj se pridobivajo bakrene rude. Navzlic vsem tem ukrepom pa bodo imele Zedinjene države še vedno znaten primanjkljaj pri oskrbi z bakrom. Vlada je za tekoče leto ocenila potrošnjo bakra na 1.30 milijona ton, pri čemer je ustavljenih za najnujnejšo civilno potrošnjo le 0.25 milijona ton. Zaradi spremenljivega strateškega položaja in spreminjenih potreb pa se cenl sedaj samo potrošnja za obojevalno industrijo na 1.60 milijona ton. Tudi za kritje civilne potrošnje bodo potrebne večje količine kakor je bilo prvotno predvideno, ker potrebujejo samo električne centrale za nujno potrebno izpolnitve omrežja 130.000 ton. Tako se poviša letna potrošnja bakra na 2 milijona ton, (nasproti predvojni 1.5 milijona ton) medtem ko je lastna proizvodnja Zedinjenih držav lani dosegla 1 milijon ton. Za znaten primanjkljaj pa ni mogoče v celoti kriti z uvozom iz inozemstva, predvsem iz Srednje in Južne Amerike. Že pred meseci so cenili uvozno potrebo na 50.000 ton na mesec, dejanski uvoz pa je v prvih mesecih tekočega leta znašal le okrog 20.000 ton na mesec. Slab dovoz bakra je predvsem posledica težav v prekomorskem dovozu zaradi pomanjkanja toaže. Prevoz bakra ima absolutno prednost pri dobavitvi toaže in bi južnoameriške države lahko dobavile več bakra, če bi obstajale prevozne možnosti, zlasti ker vlada Zedinjenih držav z južnoameriški državami sklenila pogodbe o odkupu celotne proizvodnje.

== Trgovinske podmornice. Že med prvo svetovno vojno je Nemčija zgradila nekaj trgovinskih podmornic za prevoz nujno potrebnega blaga iz prekomorskih držav. Za uspešno delovanje nemških podmornic v ameriških vodah je značilna vest, da so ideje trgovinskih podmornic povzeli sedaj Američani. Senator Hill je po vseh iz Washingtona nujno priporočil gradnjo velikih prevoznih trgovinskih podmornic, ki so potrebne sprčo delovanja nemških podmornic v Atlantičnem oceanu in ob ameriški obali. Senator Hill predlaga, naj bi Zedinjene države takoj zgradile velike trgovinske podmornice, ki bi lahko prevalele tovore do 7500 ton. S temi podmornicami naj bi se predvsem zagotovil dovoz vojno važnega materiala.

== Novi davki v Zedinjenih državah. Iz Washingtona poročajo, da je ameriški finančni urad sestavil načrt za novo povisanje davkov v smislu načela, da nihče ne sme imeti, dokler traja vojna, večji osebnih dohodkov kakor letnih 25.000 dolarjev. V narčtu davčne novele je to načelo, ki ga je postavil Roosevelt nekoliko omiljeno. Poleg tega predlaga ameriški finančni urad uvedbo trošarin na sladkor, sol, čaj, kavo in bencin. Na te predmete se sedaj še ne polira nobena dajatev. Nadalje je predvidena uvedba posebnega davka na frizerske obrate, zlasti damske frizerje, in na kozmetično stroko.

Italijanski brzi čolni so v Črnem morju onemogočili operacije sovjetske mornarice

Z vzhodne fronte, 26. jun. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani.) Italijanska in nemška vojna poročila so že večkrat omenila zmagovito delovanje brzih čolnov italijanske mornarice, ki so se pred kratkim pojavili v Črnem morju. V prvih 14 dneh delovanja teh brzih pomorskih edinic so bile potopljene tri sovjetske podmornice, in 15.000-tonski parnik s strelivom in en 7000-tonski parnik, natovoren z vojnimi potrebščinami. Do pojava Italijanskih brzih čolnov je boljševiška mornarica popolnoma obvladovala Črno morje in sovjetska trgovinska mornarica se je po njem svobodno kretala. Moderni in izredno hitri čolni italijanske mornarice so v Črnem morju dobesedno prevrgli boljševiške načrte. Za rusko mornarico so nastale smrtno nevarnosti in pota, ki so bila prej varna, so postala zdaj nevarne pasti. Konvoj, ki so prej pluli sa-

mo ob spremstvu ene ladje, ki je ščitila konvoje pred napadi iz zraka, morajo biti zdaj močno zaščiteni. Sovjeti ne morejo več pošiljati pomoči v Sevastopol, ki more doživeti ojačenja samo po morskii poti. Italijanski mornarji, ki so odšli iz Italije s svojimi čolni in z vsemi napravami ter potrebnimi sredstvi, so se vgnezdili na ruski obali Črnega morja in stalno prežijo na sovražnika. Od več oddelkov italijanske mornarice, ki so prišli v Črno morje, je prvi oddelk dosegel že znatne uspehe. Videli smo veselje v obeh teh mornarjev sprčo prvih uspehov na tem morju. Ti naši mornarji, ki nudijo vsak dan dokaze svoje hrabrosti in junaštva, žive samo za to, da bi se čimdalje hujše borili z rusko mornarico. Ne pričajo si odmora in se hočejo boriti, ker vedo, da gre za veliko stvar.

Nemška mornarica v ruski vojni

V nemških listih čitamo, da bo 22. junij, ko je pred letom dni Nemčija začela vojno proti Sovjetski Rusiji, ostal mejni kamen v vojni zgodovini vseh narodov in časov. Največ je pretrpel in doprinesel k uspehom v tej težki borbi nemški pešak. Pa tudi letalstvo in vojna mornarica sta v tem letu za podporo suhozemne vojske vložila svoje orožje v tolikšen obseg, da je bistveno pripomogel k uspešnim operacijam. Najmanjši je bil, na prvi pogled, delež vojne mornarice. Borba proti večmilijski sovjetski armadi je videti kakor preko ogromnih planjav valoveča vojna, v kateri so letalstvo in oklopni oddelki pripravljali napadajoči armadi pot, razbijali sovražne obkolitvene poizkuse, nadomeščali danes konjenico, jutri zopet vršili posle artilerije.

Naloge vojne mornarice se zde omejene, toda še večja kakor številčna premoč sovjetske armade, je bila materialna sila ruske mornarice. V Finskem zalivu in Belem morju je imela velike skupine težkih in lahkih vojni ladij, katerim nemška vojna mornarica niti od daleč ni mogla postaviti nasproti odgovarjajočih pomorskih sil. Glavna teža nemške vojne mornarice je bila določena za obvladanje Atlantika in zato ni bilo mogoče za boj proti Sovjetski Rusiji postaviti odgovarjajočega brodogoja. Spet se je znašla nemška mornarica, podobno kakor v vojni na Norveškem, pred težko nalogo, da od vojske in letalstva priborjeno obalno ozemlje s svojimi majhnimi sredstvi očuva. Toda nemška vojna mornarica se v boju proti Rusiji ni zadovoljila samo s tem, ampak je svojo obrambo spremenila v napad. Dobave za vojsko in letalstvo so redno prihajale po morju, obalna obramba je bila izpolnjena, iz nemških vod je bila izrinjena sovražna mornarica, morje je bilo očistočeno min, z nekaj besedami: v vsaki fazi vojne so se nemške pomorske sile izkazale z brezprimerno hrabrostjo pri uničevanju sovražnika.

Operacijsko področje za boj proti Rusiji določenih nemških pomorskih sil, se deli na tri trja: Vzhodno, Črno in Ledeno morje. Občutni udarci so bili prizadejani ruski balistični floti. Nemške pomorske sile so morale preprečiti vsak napadalni poizkus premočne sovražne mornarice v smeri Vzhodnega morja in zapreti rusko floto v Finski zaliv, razen tega pa onemogočiti sovražni napad z boka na prodirajočo nemško vojsko na kopnem. Dalje je bila naloga nemške mornarice, da sovjetskim ladjam onemogoči dovažanje materiala po Belem morju in jih pritise ob obalo. Za vse te ogromne in izredno težke naloge je imela nemška mornarica na razpolago večnoma le lahke edince. Ruska mornarica je bila daleko močnejša, samo v Vzhodnem morju so imeli Sovjeti dve bojni ladij, 4 križarke, 2 torpedni križarji in več flotil rušilcev in torpedov, okoli 70 podmornic in precejšnje število minonoscev in specialnih ladij. Kljub temu, da je imela nemška mornarica samo torpedovke, hitre čolne, minonosce in druge manjše vojne ladje, si je v kratkih mesecih priborila neomejeno pomorsko gospodstvo. Sovražna mornarica je zaprla v Finski zaliv, tak da je bilo morje prosto za transporte, ki so zavzeli takšen obseg kakor pomladi leta 1940. v zvezi z vojno na Norveškem.

Ruski prevozi in dobave po morju so utrpeli najtežje izgube. Samo na begu iz Revela je bilo uničenih po nemških minah 9 vojni ladij in 25 transportnih parnikov. Izredno visoke izgube je prizadejalo sovjetski mornarici tudi nemško letalstvo. Iskalci min in druge vrste manjših vojni ladij imajo bistveno delež pri zavzetju otokov Oesel in Dagoe. Podpiralo jih je letništvo nemških križark »Leipzig«, »Emden«

== Rumunija je uvedla odkupni monopol za koruzo. Iz Bukarešte poročajo, da je rumunski gospodarski minister izdal naredbu, po kateri sme odalej koruzo odkupiti izključno država. Trgovci, ki so kupili koruzo zaradi nadaljnje prodaje, morajo vse blago državi ponuditi na odkup.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino in Poveljnik XI. Armadnega Zbora

objavljata:

Dne 7. t. m. so nekateri uporniki ubili postajenačelnika na Drenovem griču in njegovo ženo.

V noči na 13. t. m. so uporniški elementi umorili na Brezovici nekega Slovenca in 2 njegova sina, ker se je upiral, da bi odpeljal njegovega tretjega sina.

V noči na 14. t. m. so nekateri komunisti ubili župana v Horjulu in njegovo ženo.

Sklicujoč se na proglas z dne 24. aprila t. l. in ker je brez haska potekel določeni rok za aretacijo povzročiteljev omenjenih zločinov, je bila odredena ustrelitev 8 oseb, ki so zanesljivo krive komunističnega in terorističnega delovanja.

Kazen je bila izvršena 23. t. m. ob 11.15. Ljubljana, 26. junija 1942-XX.

Italijanski brzi čolni so v Črnem morju onemogočili operacije sovjetske mornarice

Z vzhodne fronte, 26. jun. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani.) Italijanska in nemška vojna poročila so že večkrat omenila zmagovito delovanje brzih čolnov italijanske mornarice, ki so se pred kratkim pojavili v Črnem morju. V prvih 14 dneh delovanja teh brzih pomorskih edinic so bile potopljene tri sovjetske podmornice, in 15.000-tonski parnik s strelivom in en 7000-tonski parnik, natovoren z vojnimi potrebščinami. Do pojava Italijanskih brzih čolnov je boljševiška mornarica popolnoma obvladovala Črno morje in sovjetska trgovinska mornarica se je po njem svobodno kretala. Moderni in izredno hitri čolni italijanske mornarice so v Črnem morju dobesedno prevrgli boljševiške načrte. Za rusko mornarico so nastale smrtno nevarnosti in pota, ki so bila prej varna, so postala zdaj nevarne pasti. Konvoj, ki so prej pluli sa-

Nemška mornarica v ruski vojni

V nemških listih čitamo, da bo 22. junij, ko je pred letom dni Nemčija začela vojno proti Sovjetski Rusiji, ostal mejni kamen v vojni zgodovini vseh narodov in časov. Največ je pretrpel in doprinesel k uspehom v tej težki borbi nemški pešak. Pa tudi letalstvo in vojna mornarica sta v tem letu za podporo suhozemne vojske vložila svoje orožje v tolikšen obseg, da je bistveno pripomogel k uspešnim operacijam. Najmanjši je bil, na prvi pogled, delež vojne mornarice. Borba proti večmilijski sovjetski armadi je videti kakor preko ogromnih planjav valoveča vojna, v kateri so letalstvo in oklopni oddelki pripravljali napadajoči armadi pot, razbijali sovražne obkolitvene poizkuse, nadomeščali danes konjenico, jutri zopet vršili posle artilerije.

Naloge vojne mornarice se zde omejene, toda še večja kakor številčna premoč sovjetske armade, je bila materialna sila ruske mornarice. V Finskem zalivu in Belem morju je imela velike skupine težkih in lahkih vojni ladij, katerim nemška vojna mornarica niti od daleč ni mogla postaviti nasproti odgovarjajočih pomorskih sil. Glavna teža nemške vojne mornarice je bila določena za obvladanje Atlantika in zato ni bilo mogoče za boj proti Sovjetski Rusiji postaviti odgovarjajočega brodogoja. Spet se je znašla nemška mornarica, podobno kakor v vojni na Norveškem, pred težko nalogo, da od vojske in letalstva priborjeno obalno ozemlje s svojimi majhnimi sredstvi očuva. Toda nemška vojna mornarica se v boju proti Rusiji ni zadovoljila samo s tem, ampak je svojo obrambo spremenila v napad. Dobave za vojsko in letalstvo so redno prihajale po morju, obalna obramba je bila izpolnjena, iz nemških vod je bila izrinjena sovražna mornarica, morje je bilo očistočeno min, z nekaj besedami: v vsaki fazi vojne so se nemške pomorske sile izkazale z brezprimerno hrabrostjo pri uničevanju sovražnika.

Operacijsko področje za boj proti Rusiji določenih nemških pomorskih sil, se deli na tri trja: Vzhodno, Črno in Ledeno morje. Občutni udarci so bili prizadejani ruski balistični floti. Nemške pomorske sile so morale preprečiti vsak napadalni poizkus premočne sovražne mornarice v smeri Vzhodnega morja in zapreti rusko floto v Finski zaliv, razen tega pa onemogočiti sovražni napad z boka na prodirajočo nemško vojsko na kopnem. Dalje je bila naloga nemške mornarice, da sovjetskim ladjam onemogoči dovažanje materiala po Belem morju in jih pritise ob obalo. Za vse te ogromne in izredno težke naloge je imela nemška mornarica na razpolago večnoma le lahke edince. Ruska mornarica je bila daleko močnejša, samo v Vzhodnem morju so imeli Sovjeti dve bojni ladij, 4 križarke, 2 torpedni križarji in več flotil rušilcev in torpedov, okoli 70 podmornic in precejšnje število minonoscev in specialnih ladij. Kljub temu, da je imela nemška mornarica samo torpedovke, hitre čolne, minonosce in druge manjše vojne ladje, si je v kratkih mesecih priborila neomejeno pomorsko gospodstvo. Sovražna mornarica je zaprla v Finski zaliv, tak da je bilo morje prosto za transporte, ki so zavzeli takšen obseg kakor pomladi leta 1940. v zvezi z vojno na Norveškem.

Ruski prevozi in dobave po morju so utrpeli najtežje izgube. Samo na begu iz Revela je bilo uničenih po nemških minah 9 vojni ladij in 25 transportnih parnikov. Izredno visoke izgube je prizadejalo sovjetski mornarici tudi nemško letalstvo. Iskalci min in druge vrste manjših vojni ladij imajo bistveno delež pri zavzetju otokov Oesel in Dagoe. Podpiralo jih je letništvo nemških križark »Leipzig«, »Emden«

Raznašalca (-ko)

za okraje STOŽICA, JEZICA in SAVLJE sprejme takoj uprva »Slovenskega Narodca«. — V poštev pridejo domačini

Dolenjsko gozdno bogastvo

Novo mesto, 24. junija

O kresu vsako leto ožive dolenjski gozdovi, saj predstavljajo kres pričetek žetve gozdnih sadov, ki je za marsikatero revnega prebivalca odločilne važnosti in predstavlja zanj že težko pričakovani zaslužek. Dolenjski gozdovi niso bogati samo po svojem lesnem zakladu, ampak nemara v še večji meri po svojih sadovih. Borovnice, gozdne jagode, maline, robidnice, gobe, zdravilna zelišča po dolenjskih gozdovih so pravo narodno bogastvo, ki iz leta v leto daje lepši zaslužek dolenjskemu revnemu ljudstvu. Razen tega pa so ti gozdni sadeži tudi edino res pravo narodno blago, do katerega si vsaj doslej še nihče ni lastil kake lastninske pravice ter ima do njih nabiranja in uživanja na čigarkoli zemljišču vsak prebivalec pravico

Sedaj je visoka sezona borovnic, ki so letos izredno dobro obrodile. Vsi bližnji okoliški novomeški gozdovi so polni marljivih nabiralec tega dragocenega sadu, ki je radi svoje velike redilnosti posebno cenan med našim narodom. Med nabiralci pa vidimo letos le manjše število poklenih nabiralec in prevladujejo tako zvanji »materji«, ki nabirajo borovnice le za domačo uporabo in ne za prodajo. Zaradi tega prihaja prav malo borovnic na novomeški trg, kar je tudi vzrok, da je cena doslej že 6 lir za liter. Istotako dobra žetev je letos za rdeče gozdne jagode, ki so dale na posekanih jaskah in gozdnih parobkih kaj dobro letino. Za nabiranje jagod pa je poleg več časa potrebno tudi boljše poznavanje gozdov, saj jagode ne rastejo kakor borovnice na vsakem kraju in v vsaki legi. Zato prevladujejo med »jagodarji« izključno pokleni nabiralci. Cene na trgu so se doslej sušale od 7 do 10 lir za liter in so jih novomeške gospodinjice pridno kupovale, saj predstavljajo dober nadomestek za drago močnato jed in okusno poslastico po kosilu.

Prav dobro žetev obetajo letos tudi maline, s katerimi so posebno obilno obdarjene velike poseke na Gorjancih in Kočevskem Rogu ter hribovje pri Toplicah. Nabiranje malin je v nasprotju z nabiranjem ostalih gozdnih dobrin na Dolenjskem prav dobro organizirano in imamo že prave poklicne »malinarje«, ki so s tem koristnim sadom otvorili pravo trgovino in navezali ozke trgovske stike tudi z ostalimi kraji. Največji odjemalec malin je bila doslej še vedno Ljubljana. »Začetniki« v tej panogi se zadovoljujejo s prodajo malin na novomeškem trgu, kjer so šle vsako leto kaj dobro v denar. Poleg malin je na Dolenjskem prav dobro organizirano nabiranje robidnic in robidovega lista. Robidnice novomeške gospodinjice zelo cenijo za pripravljanje marmelade, dočim robidovo listje daje posušeno kaj izvrsten zdravilni čaj. Nabiranje robidovega lista je na Dolenjskem organizirala novomeška podružnica Kmetijske družbe, ki izvaža letno ogromne količine tega lista celo v inozemstvo. Tudi letos obetajo robidnice prav dobro letino in bodo nudile velikemu številu revnega dolenjskega prebivalstva lep zaslužek.

Mnogo slabša sezona vlada po dolenjskih gozdovih letos za gobe. Stari gobarji se pritožujejo, da letos gobe sploh ni, če pa so kje, jih je kaj težko najti. Tudi zadnje deževno vreme ni prineslo večjega zboljšanja v tej panogi in na trgu se vidijo gobe kaj redko. V splošnem je gobarstvo na Dolenjskem zanemarjena panoga. Pokleni gobarji tako rekoč ni, ljubitelji gob pa nabirajo ob prostem času ta zlata vre-

den gozdni sad le za sebe in svoje družine. Zaradi tega vlada že od nekdaj na novomeškem trgu občutno pomanjkanje gob in so doslej nosili gobe napredaj le priložnostni nabiralci, ki se niso nikoli izključno bavili z gobarstvom. Razen tega pa tudi dolenjske gospodinjice še vedno vse premalo cenijo redilnost in okusnost gob, ki posebno v današnjih časih predstavljajo izredno važno hrano, ki poleg svojega bogastva na vitaminih nudi tudi dober nadomestek za meso.

Nabiranje zdravilnih zelišč, ki je bilo svoje čase zelo razširjeno po dolenjskih gozdovih, čedalje bolj izumira in se sedaj posvečujejo temu donosnemu in koristnemu poslu le še naše stare kmečke ženske, ki so podedovale iz roda v rod znanje o nabiranju in uporabi teh zelišč. V toliki večji meri pa so se letos posebno mešali vrgli na nabiranje lipovega cvetja, ki je dober in zdrav nadomestek za ruski čaj. Lipovo cvetje je posebno v teku lanske zime doseglo na novomeškem trgu prav

zavidno ceno, zato se sedaj skušajo mešani sami oskrbeti s tem neobhodno potrebnim cvetjem. Vse lipe v mestu in okolici so se letos prav bogato razcvetele in nudijo dovolj cvetja nabiralcem. Vendar so se posebno letos nabirali lipovega cvetja pokazali v prav slabi luči in so pri nabiranju zaradi nepazljivosti in nemarnosti polomili mnogo vejčev ter napravili občutno škodo na lipah. Zaradi tega bi bilo nujno potrebno, da v bodoče posamezne občine na Dolenjskem organizirajo nabiranje lipovega cvetja, da bodo nabiralci odgovorni za vsako eventualno škodo na drevmu.

V današnjih časih zna dolenjsko prebivalstvo vedno bolj ceniti naravno bogastvo dolenjskih gozdov, ki bi dobro organizirano lahko predstavljalo prav izdaten naroden dohodek. Posebne važnosti pa je še, da leži to bogastvo večinoma v krajih, kjer vlada največja revščina in bo tako naš gozd lahko nudil tudi najpotrebnejšim lep vsakoletni zaslužek.

Otročja Biblija v vatikanski knjižnici

»Slovenec« je priobčil v torek 16. t. m. zanimivo poročilo svojega rimskega dopisnika o vatikanski knjižnici. V tem dopisu se je pa dopisniku pripetila pomota, ki jo je treba popraviti. Pravi namreč: »Kot zanimivost omenim le še, da imajo (namreč v vatikanski knjižnici) Janez Burgerjevo Otročjo Biblijo, tiskano 1566. leta v Augsburgu. To protestantovsko delo je tedaj izšlo v slovenskem (kranjskem), hrvaškem, nemškem, italijanskem in latinskem jeziku.«

K temu je treba pripomniti. Med slovenskimi protestantovskimi pisatelji zastoni išče Janez Burgerja, ker ga med njimi ni. (Glej dr. Fr. Kidričev: Bibliografski uvod v zgodovino reformacijske književnosti pri južnih Slovanih v 16. veku, ki je izšel L. 1927.) Enako ne najdeš Janeza Burgerja med drugim slovenskimi pisatelji. Slovenski biografski leksikon sicer omenja dva Burgerja, toda Ignacij je živel kakih 300, Jožef pa kakih 250 let za omenjenim Janezom Burgerjem, ki ga tudi v tem tekst-konu zastoni išče.

»Otročjo Biblijo« je navedel med knjigami vatikanske knjižnice že Kopitar. Ni pa navedel njenega pisatelja, kar ta na naslovni strani ni naveden. Tako je mogel Kopitar o avtorstvu imenu le ugibati, ko je v oklepaju izpraševal: (Stephan Comul? Sebast. Crell?). V končno navedenem je uganil pravega avtorja. Primerak v vatikanski knjižnici je Kopitar tudi opisal. Saj je znano, da se je dvakrat mudil v Rimu in to: polet 1837, ko je bil tudi v Bolonji in 1842. Za nas je važno bivanje v letu 1837. Tedaj je namreč preživljal svoj prosti čas v družbi oratorijaca Avgusta Theinerja, ki ga je že prej spoznal na Dunaju. Ta je Kopitarja seznanil s francoskim učenjakom J. B. Silvestrom, s katerim je zahajal vsak dan v vatikansko knjižnico. Obakrat se je sestal v Rimu tudi s slavnim poliglottom, Mezzofantijem, kateremu je obljubil svojo slovnico. V svoji samostojni publikaciji »Hesychii glossographi discipulus« omenja tudi »Otročjo biblijo« iz vatikanske knjižnice. Pripominja pa, da je ta primerak vezan skupaj z glagolskim katekizmom iz leta 1561, in ima notico, ki pravi, da je knjigo Mathias Flaccius Illyricus... donavil (podaril) Achilli Pyrm. Cassero Lindau 1566. — Ponašil je Kopitar tudi začetek prve pesmi iz Otročje Biblije. (Glej SBL I. str. 504, 505 in dr. Kidričev: Bibliografski uvod v zgod. refer. knji. pri juž. Slov. v 16. veku, str. 85, 86, 87.)

Enako je ugibal o njenem avtorju tudi dr. Ilesič v knjigi: »O pouku slovenskega jezika« in ga je tudi uganil v oklepaju, ko pravi: (Krejljeva?)

Kako je pa prišel »Slovenec« dopisnik do Janeza Burgerja? Knjiga ima namreč sledeči naslov: Otrochja Biblia. Ein Handt-buchlein, darin ist unter andern der Catechismus von funffierley sprachen. Regensburg, (ne Augsburg) Joh. Burger, 1566. Na prvi pogled nam je takoj jasno, da je bil ta Joh. Burger tiskar v Regensburgu in ima z avtorstvom Otročje Biblije toliko opraviti, kakor Ulrich Morhart iz Tübinge s Trubarjevimi knjigami, ki jih je tam tiskal. Knjige torej ne moremo zato imeno-

vati Janez Burgerjeve, ampak Sebastijan Krejljevo, ker jo je on spisal in dal v Regensburgu natisniti. Znano je namreč, da je Krejl študiral štiri leta v Jeni pri Flacciju Illyricu. Temu je bil že leta 1561. pomočnik (ammanuensis), 1562 je pa temu svojemu učitelju sledil v Regensburg. Torej so mu bile razmere tam znane. Zato je tudi drugo svojo slovensko knjigo: Postila Slovenska I dal natisniti Ratisbonae (to je v Regensburgu) pri Johannesu Burgerju 1567, po čemer so deloma sklepali, da je tudi Otročja Biblija Krejljeva. Bil je pa še drugi znaki, ki so podpirali to domnevo: jezik, pravopis in slovenska nomenklatura črk, ki ima svojo zaporednico tudi v Krejljevi Slovenski Postili.

Knjige nima nobena naša knjižnica. Ohranjeni so trije primerki: 1. v Rimu, 2. v Umu, 3. v Londonu (britanski muzej). Ljubljanska državna študijska knjižnica ima Jopsonov opis tretjega primerka in prepis slovenskega in hrvaškega teksta. Podgorica.

V spomin Rogeru Bassinu

Dne 18. t. m. je umrl v Ljubljani višji finančni svetnik v pokloju g. Roger Bassin. Pokojnik je bil rojen leta 1872. na Gorškem kot sin skromne uradniške rodbine. Po dovršeni srednji šoli se je odločil za vojaški poklic in služil kot aktivni častnik v bivši avstrijski armadi. Ta poklic pa mu ni odgovarjal, zato je končal študije na tehnični visoki šoli na Dunaju ter vstopil v katastrsko službo, kateri je ostal zvest do svoje upokojitve. Po prvem času službovanja v tej stroki na Dunaju je služil več let na Gorškem, med drugim tudi v sosednem Vipavcu. Leta 1907. je bil dodeljen novoimerci pri katastrski upravi v Ljubljani ter s tega mesta kot vester in nad vse marij uradnik leta 1913. Imenovan za inšpektorja katastra pri finančni direkciji v Ljubljani, kateri položaj je zavzemal do svoje upokojitve v letu 1932. Po svetovni vojni je kot oblastni direktor katastra sodeloval na reorganizaciji finančne službe in si je v krogu svojih podrejenih tovarišev in uradnikov zaradi svoje vestnosti in uvidenosti prilobil popolno zaupanje in si zagotovil čist in svetel spomin.

S svojim skromnim življenjem je omogočil, da je svojo ljubljeno družino preskrbel kar najbolje; oba sinova zavzema ugledni mesti v Ljubljani.

Spremistvo na njegovi zadnji poti je bilo dokaz, da si je poleg svojih nekdanjih sodelavcev tudi v uglednih ljubljanskih krogih pridobil vse spoštovanje.

POCENI

Mae Tavish se ustavi s svojo nevosto pred restavracijo, kjer imajo za oknom napis: »Obed od 12. do 15. ure 40 centov.«

»Sem pojdeva, Mary,« pravi, »obed za 40 centov, ki traja tri ure, to se pa že izplača!«

IMA PRAV

Učitelj hoče otrokom pojasniti razliko velikosti in vpraša:

— Kakšna je razlika med slonom in muho, Tonček?

— Muha lahko sedi na slonu, slon pa ne na muhi.

SPORT

Trenerska vprašanja po Evropi

Včasih je bilo treba trenerje dobivati iz Amerike, zdaj pa jih je na naši celini dovolj

V zadnjih 20 letih so začeli po Evropi vprašanja učiteljev in trenerjev za vse različne sportne panoge povečevati veliko pozornost. Pred to dobo so evropski sportni narodi poželjivo gledali preko Oceana, predvsem v Ameriko, kjer je bila vzgojena cela vrsta trenerjev, predvsem v raznih veslačiških mestih, ki so bili najbolj iskani po svetu. Ker je bilo takrat vodstvo mednarodne lahke atletike čisto neoporečno v rokah Združenih držav Severne Amerike, je bilo več ko naravno, da je Amerika baš zaradi delovanja teh dobrih sportnih učiteljev prišla do svoje vodilne pozicije na atletskem področju.

To spoznanje je imelo za posledico, da so se začeli tudi evropski narodi potegovati za te učitelje, ker so si z njihovo pomočjo obetali znatno poživljenje in ojačenje svojih atletskih sil. Med te države je nekoč spadala tudi Nemčija, ki je — ko se je pripravljala za berlinsko olimpiado leta 1916, ki je bila pozneje zaradi vojne odpovedana — angažirala kot olimpijskega trenerja večkratnega ameriškega olimpijskega zmagovalca Kränzleina.

V zadnjih dveh desetletjih pa so se vodilni evropski sportni narodi, predvsem Nemčija, Finska in švedska odločile, da bodo same vzgojile številnejši štab sportnih učiteljev, predvsem iz vrst sportnikov, ki so se že dije uspešno udeležovali na raznih terenih ter jih tako najbolj izkoristili za smotno vzgojo naraščajo. Po tej poti je dobila Nemčija v teku let veliko število sportnih učiteljev za vse različne sportne panoge, za kar jo zavidajo skoraj vsi ostali svet. Med temi sta se najbolj uveljavila znana sportna učitelja Sepp Christmann in Waldemar Gerschler (oba za lahko atletiko).

Prvi se je predvsem posvetil nemškemu metalnem kladivu, ki so dosegli v zadnjih letih skoraj fenomenalne uspehe, če se pomisli, da so se pred dvema olimpiadama imeli čisto nepomembno vlogo in niti niso postavljali znanj, ki bi bile vredne mednarodnega merila. V Harbigu pa je Gerschler odkril in izobilkoval atleta, ki je Nemčiji prinesel svetovno slavo, v tako čudovitem poletu, kakor ga ne pozna zgodovina teka na srednje proge ves čas, kakor dolgo se da zasledovati.

Kako stara je nogometna igra?

Nič manj kakor trije narodi se potegujejo za čast, da so začeli in dvignili na sedanjo višino ono igro z žogo, iz katere se je baje razvil današnji nogomet. Najbolj pomembna pri tem je gotovo zgodovinska zasluga, ki gre s te strani Italijanom. Ugotovljeno je namreč, da so v Italiji že v 16. stoletju poznali in gojili — posebno v višjih družbenih razredih — dobro razvito nogometno igro. To vse se je godilo v času, ko so v Angliji smatrali nogomet za surovo igro, ki so jo v boljših krogih sploh omalovaževali. Že leta 1555. je v Italiji izšla neka razprava o igri z žogo, v kateri je ohranjen prvi popis staro-italijanske nogometne s vsemi podrobnimi pravili. Iz teh virov se da posneti, da je bil takratni nogomet precej drugačen od današnjega in še najbolj podoben sedanjemu rugbyju. Med raznimi mesti so imeli to igro najraje v Firenci.

Proti koncu 18. stol. je vesleje do tega pehanja za usnjato žogo v Italiji skoraj čisto zamrlo, v Angliji pa je še ostalo in se polagoma razvilo tako, da je začelo dobivati bolj sportno obliko. V tej prenovljeni obliki se je potem v drugi polovici 19. stol. razširil nogomet po vsej zemeljski obli. Pri vsem tem pa so ljudje pozabili na pravi izvor te gre, ki je bil v Italiji; tako se mora na vsak način Italija smatrati kot prva domovina nogometne igre, kakor jo poznamo danes in kakršno gojijo baš zdaj Italijani s tako spretnostjo in ob takem navdušenju širokih množic, da že precej let branijo čast in se ponašajo z naslovom svetovnih prvakov v njem.

Nekaj drobiža

PLAVALNA PRIREDITEV V RADOVLJICI

Kakor piše celovški dnevnik, so imeli preteklo nedeljo v Radovljici prvo plavalno prireditev, ki so se je poleg domačinov udeležili tudi številni gostje iz Bleda in iz Celovca. Razen plavalnih točk so bili na sporedu tudi skoki, ki so prav tako pokazali razveseljen napredek sportnikov v vodi. Prireditev je bila prav dobro obiskana, tehnični rezultati pa so bili kajpa bolj ali manj pod vplivom dejstva, da plavalci skoraj niso imeli nobenih možnosti treninga.

Med podrobnimi izidi bi bilo omeniti naslednje: V prostem plavanju na 50 m je med dečki pod 14 let zmagal domačin Sekovanič s 45.8, med dečki nad 14 let pa na isti progi Molnar iz Bleda v 37 sekundah. V prsmem stilu je bil na isti progi (nad 14 let) najboljši Blečan Rus v času 46.4. Na 50 m prosto je med dečki nad 16 let zmagal Juretič iz Bleda v 35.2. Med seniorji zabeležimo dva časa na 100 m prosto 1. Schwingel (Celovec) 1:19.5, 2. Vovk (Bled) 1:21. Najbolj so se domačini uveljavili v stafeti na 4x50 m prosto, kjer so zmagali Blejci v postavi Juretič, Svetina, Molnar, Vovk v času 2:24.4. Velika mednarodna lahkootletška prireditev.

PO TALENTU

Malega Igorja, sinčka bančnega ravnatelja, so nekoč vprašali, kaj bo. Odgovoril je:

»Če se bom dobro učil, bom Indijanec, če se bom slabo učil, bom pa bančni ravnatelj kakor očka.«

SLOVNIŠKA

»Jedel bom. Kakšen čas je to, Marko?«

»Prosim, nedoločeno.«

»Kaj praviš? Kakšen nedoločen čas?«

»No, mi jemo včasih ob dveh, včasih ob eni, gospod učitelj.«

odločen iz okolišč in izrezan. S tvorom smo do pred kratkim označevali furunculus. Za ta pojem narod povsod rabi tur, zato sem v Popravkih in dopolnitvah h Kličnemu besednjaku tvor v tem pomenu črtal, pač pa bi kazalo obdržati ga v pomenu »tvorba«, kot je mišljeno v zgornjih stavih razen v prvem.

Dr. Mirko Černič

(Konec prih.)

Mihály Babits

Kmalu bo minilo leto dni, kar je umrl Mihály Babits. Redko kdo izven Ogrske ve, da je to ime največjega sodobnega madžarskega pisatelja. V »Meridiano di Roma« s dne 21. junija prikazuje njegovo osebnost in delo Nelli Vucetich. Članek je spisan v zvezi z izdajo spominskega zbornika, ki je nedavno izšel v Budimpešti. 72 pisateljev in kritikov, pripadajočih Babitsovega krogu in nasprotnim strujam, se je strnilo v tem zborniku okrog imena velikega mojstra, ki je po vrednosti in pomenu svojega dela prekosil druge sodobnike. Vucetich opozarja v uvodu svojega članka na čuden, vendar ne posebno redek pojav, da je inozemstvo, predvsem Italija, prej spoznala v prevodih Babitsove epigone kakor pa samega mojstra. Šele v zadnjih letih, zlasti odkar je dobil Babits nagrado San Rema (1940) za pomembni prevod Danteja, se je ta literarni greh nekoliko popravil. Pri Garzantiu sta izšla njegova romana »Sinovi smrti« in »Papirasti grad«, prav kar njegova originalna zasnovana »Zgodovina evropskega slovstva«, ki se čita kakor pripovedno delo.

Babits je zavzemal — če lahko po čitanju informativno prav zanimivega članka v »Meridiano di Roma« napravimo neko samostojno nalogo — v madžarski sodobni literaturi podoben osrednji položaj, kakor ga v slovenski zavzema Oton Župančič. Bil je lirski, prvi pesnik svojega naroda (leto dni pred smrtjo so ga bili izvolili za člana Madžarske akademije), čist po formi in

KULTURNI PREGLED

Zdravniško besedje in izrazje

Majocchi-Javornik, »Kirurgovo življenje«

Milanski kirurg Andrea Majocchi je napisal za svojega sina, ki se tudi uči za zdravnika, spomine iz svojega poklicnega življenja in jih na pripravljanje svojega prijatelja izdal v knjigi, katero je prevedel na slovensko Mirko Javornik. Poznam takih kirurških monografij že več — naj jih samo nekaj navedem! Ich durfte helfen, Adolfa Lorenza, »očeta moderne ortopedije«; Der Lebensweg eines Chirurgen Antona Eiselsberga, dunajskega profesorja, pri katerem je študiralo nič koliko naših zdravnikov kirurgijo; Die besonnte Vergangenheit Karla Ludvika Schleichta, ki je obogatil kirurgijo z omtvorenjem; »Erinnerungen«, Friderika Trendelenburga, ki je znan operaterjem zlasti po strmožurji legi bolnika na operacijski mizi. Ti so sami opisali svoje poklicno življenje in kirurgijo svoje dobe; drugi zopet so po svojih prijateljih ali po življenjskih doli takim opisom svoje ime n. pr. »Billroth-briefe«, kjer je v pismih enega najznamenitejših kirurgov v predzadnjih dveh desetletjih prejšnjega stoletja opisano njegovo in njegovih sodobnikov kirurško smovanje; potem »Lord Lister«, življenjepis londonskega kirurga, ki je dal svetu idejo razkuževanja. V navedenih delih, ki jih morem navajati samo po spominu, je opisana kirurgija pred vsem na Dunaju, v Berlinu in v Londonu, tedanjih evropskih zdravstvenih središčih. Majocchijeva knjiga nam opisuje razmah moderne kirurgije v Italiji v prvih treh desetletjih XX. stoletja.

To knjigo je prevedel slovenski pisatelj neozdravnik. Nimam namena baviti se z vsebino te knjige in jo morebiti primerjati z zgoraj navedenimi, pač pa kanim nekoliko

prevečati strokovno slovenščino v njej. Tako vejanje zdravstvene slovenščine neozdravnik bo nemara koristno na obe strani: za nas zdravnike, ker bomo pri tem pridobili na izrazju in besedju, ki ga imajo včasih pisatelji nič koliko, in za pisatelje, ker bodo spoznali, do kod smejo v svoji pisateljski svobodi in kje je strokovna meja njihovega izražanja. Da nimam izvirnika knjige, nič ne de — tem svobodneje lahko gledam samo s slovenskimi strokovnimi očmi.

»Knjigo sem napisal za svojega sina, ki se uči zdravilstva.« Tako piše Javornik. Pred leti pa je pokojni Debevec napisal v Dom in svetu: »Zdaj se je čde odločil, naj študira to, kar je on sam, zdravništvo.«

Kaj torej opravljamo zdravniki: ali zdravništvo ali zdravilstvo?

Latinska beseda »medicina« ima dvojen pomen, pomen namreč zdravilo in zdravstvo nasploh. Praviimo, da bolnik uživa te in te medicine, pa tudi, da ta in ta študira medicino, da se torej uči za zdravnika; ko je z izpiti gotov, postane doktor universae medicinae, kar smo nečisto slovenili »doktor vsega zdravilstva« to nečistoč ima tudi svoj klinični besednjak (slovenska beseda zdravilo pa ima samo en pomen, prvega zgoraj omenjenega. Kdor se potemtakem uči zdravilstva, se uči zgolj ene panoge naše stroke, zgolj spoznavanja zdravil, zdraviloslovia, kakor so včasih imenovali take stvari. Tega pa se uče lekarnarji tudi in še mnogo bolj kot zdravniki! V slovenščini bomo torej ločili in rekli: zdravilstvo je nauk o zdravilih, zdravništvo je zdravniški stan, zdravstvo pa medicina nasploh, Gesundheitswesen, in pa higiena po-

sebei n. pr. zdravstvene razmere, a čimer hočemo označiti pred vsem higienski ali nehiigienski razmere. Doktor universae medicinae je potemtakem doktor vsega zdravstva, medicini ali študenti medicine pa se uče zdravstva, pri tem seveda tudi zdravilstva.

Ponekod pravi tudi Javornik točno: »splošni predmeti v zdravstvenem pouku: »zdravstvena vedas; »zdravstveni predmeti; »zdravstveniki« (zdravilarji so lekarnarji!). —

»Nedoločena bolezenska znamenja.« »Znamenja« pomeni v slovenskem zdravstvu n. v. Muttermal. Bolezenski simptomi, ki so mišljeni zgoraj, pa so znaki. Obe oznaki sta v navedenem smislu že ukoreninjeni in splošni, tako jih rabimo vsi zdravniki in zdravstveni pisci.

»Izmečki lastne menjave.« gnoj je iztekel s sečjo ali z izmečki, pri čemer je z besedo izmečki mišljeno blato.

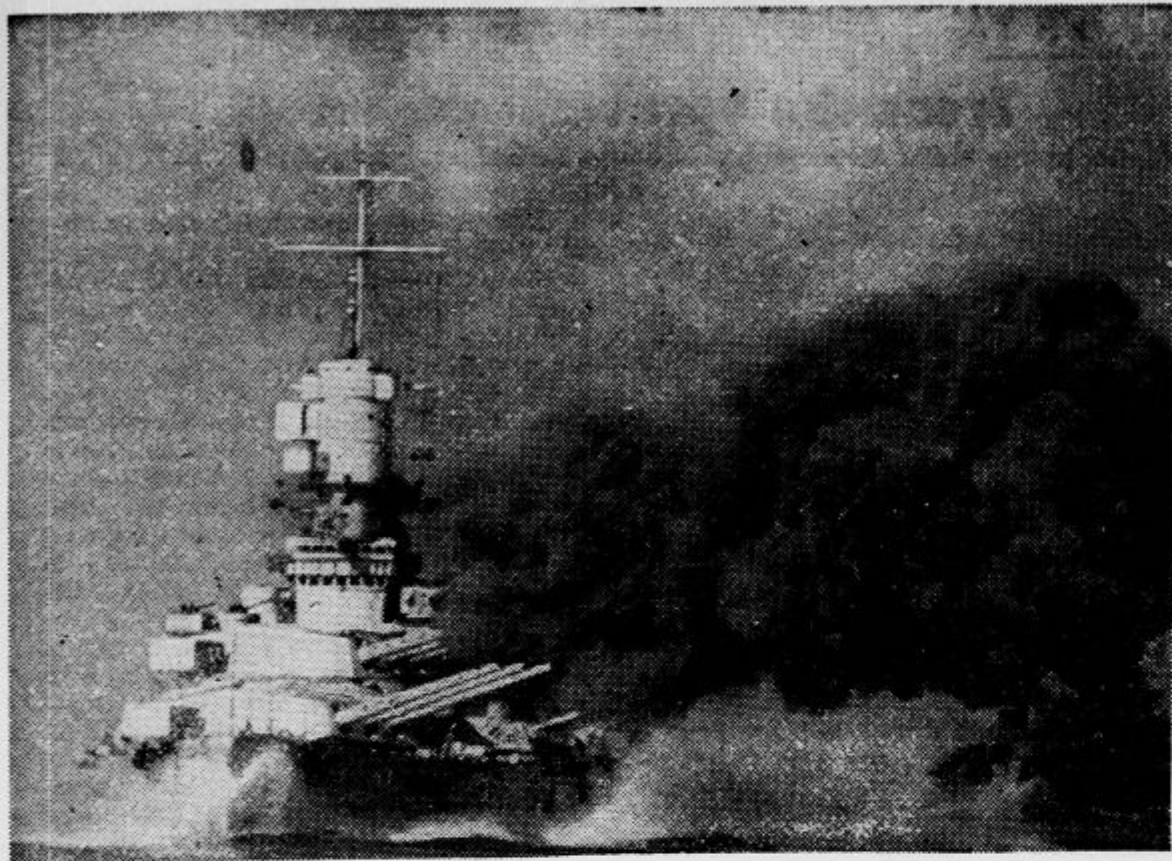
Izmeček je v slovenskem sputum — izpljune (izločki iz dihal), blato pa spada med iztrebke.

»Lastna menjava« naj bi bil nemški Stoffwechsel. Kako divno je ta pojav izrazil Gregor Mendel 1878. v svoji pesmi Človeka n'kar: »iz bitja v bitje presnavljanje.« Ne lastna menjava, marveč lastna presnova ali lastno presnavljanje! Ne izmečki lastne menjave, marveč lastni presnovki!

Zdravilstvo, zdravstvo, zdravništvo; znamenje, znak; izmečki, iztrebki; presnova, presnovki — vse to ima že v slovenski zdravstveni besedi svoj določen pomen, tu ni mogoča nikakva licenčna počitka več! — »Korenina jezika.« Korenina imata zob in las, jezik pa ima korén.

»Črevesni zavoj.« Zavoj — zavitek. Darmeschinge, kar je mišljeno zgoraj, pa je črevesna krivulja.

»Tikvo umre.« Umre človek, samre čustvo (nagnenje, ljubezen, sovraštvo), tikvo pa odmré.

La Maria da guerra italiana in azione nel Mediterraneo — Italijanska vojna mornarica v akciji na Sredozemskem morju

KAJ VEM? KAJ ZNAM?

146. Katera je največja brzina viharja?
147. S kakšno brziho leti golob pismo-
noša?
148. V čem je razlika med »toplotno« in
»temperaturo« in kako se merita?
149. Jutranja molitev pod piramidami

Slika na neki razstavi se je imenovala »Jutranja molitev pod piramidami«. Pred njo sta se ustavila dva kritična opazovalca. »Nastropenje je podano izvrstno,« je dejal prvi.

»Kaj pomaga nastropenje, če pa po natančnejšem opazovanju odkriješ, da je kompozicija napačna ter zasnovana brez vsakega umevanja!« ga je zavrnil drugi. »Kdor hoče biti slikar orientalskih motivov, bi moral pač bolje poznati dežele in ljudi.«

»Ne razumem te,« se je začudil prvi. »Nu, ti bom nekoliko pomagali: Kakšne vere misliš, da sta možaka na sliki?« »I, nedvomno sta muslimana.« »In kje stoji piramida?« »Blizu Kaira, oddaljeno nekoliko ur od obale Sredozemskega morja.«

»Prav si povedal. Pa si opazil zdaj napako?« Prav to vprašanje zastavljamo našim čitateljem tudi mi.

150. Malo bomo prelagali

V četverokotniku z dvanaestimi kvadrati imamo navpično vrsto gumbov, kakor nam kaže slika:

Vsakega izmed teh gumbov moramo premestiti po enkrat za dve polji tako, da bo ležal v vsaki navpični, vodoravni in diagonalni vrsti po en gumb. Katere poteze moramo napraviti?

vszvišen po vsebini, varovalec velike tradicije, ki pa jo je umel združiti s svojo najosobnejšo in najsodobnejšo čustvenostjo. Njegova lirika, kakih pet sto pesmi, tvori velik slovstveni zaklad, ki mu že sodobniki priznavajo klasičen pomen. Babis je bil tudi romanopisec, avtor petih romanov, izmed katerih se odlikujeta dva romana po svoji socialni in moralni problematiki. Izreden pomen je imel Babis kot esejist. Prav v tem pogledu je močno obogatil madžarsko slovesstvo, ker mu je prav za prav ustvaril esej, slovesno vrsto, ki se je dotikal v tej podonavski deželi kaj malo gojila. Kot filozofa ga je pesitelj Matral označil takole: »V Babisu se veliki filozof in veliki pesnik srečno ujema v svoji jedrnatosti človečnosti.«

Posebni zaslug si je pridobil Mihály Babis kot prevajalec. Dobrih dvanaest let je bil posvetil prevajanju Dantejeve »Divine Comedie«. Ta njegov prevod je med dosedanjimi prepeli v madžarsko edinstven po svoji pesniški dovršenosti in izvirnosti dostojni ubranosti. Izmed zapadnih pesnikov je Babis posebno čislal angleške pesnike 19. stoletja, ne da bi bil sicer prijatelj Angležev. Prevajal je Shelleya, Keatsa, Byrona, Swinburna, Poa, predvsem pa je bil neprekosljiv prevajalec Shakespeara. Iz francoske literature je prevajal Baudelaire in Verlaine in se navduševal za Flauberta in Maupassanta. V manjši meri se je zbiljal z nemško literaturo, čeprav pričata poglavji o Schillerju in Goetheju v njegovi »Zgodovini evropske literature«, da jo je dobro poznal. Prevedel je nekatere pesmi Goetheja, Lenaua in von der Vogelweida. Za Babisovo izrazito humanistično naravo je značilno, da je prevedel Kantovo razpravo o večnem miru. Kakor piše Vucetich, je Babis zavzemal humanistično in nepolitično stališče tudi v vseh sporih med dvema vojnoma ter si je nakopal očitek prena-

RESITEV NALOG 25. t. m.

139. Izraz sončna pega označuje v našem jeziku dva pojma: zanimive temne, pegaste tvorbe, ki se pojavljajo pogosto na sončni površini in ki imajo po ugotovitvah mnogih raziskovalcev velik vpliv na zemeljska vremenska, magnetska in druga dogajanja, dalje vrsto kožne nečistoče, zlasti na obrazu, ki nastaja zavoljo pigmentnih usedlin v koži in postane vidna posebno na koži, ki je občutljiva za sončne žarke.

140. Karikatura pomeni v našem jeziku »spako«, »spaćeno sliko«, v širšem pomenu vsako zasmehljivo upodabljanje ali opisovanje neke osebe ali dogodka.

141. Limonada izvira iz italijanskega »limona« — citriona.

142. Poseben ljubitelj meda je medved, ki je od tega prejel menda tudi svoje ime.

143. Korvete so imenovali nekoč lahke in brze vojne jadralnice, ki so ustrezale nekako današnjim lahkim križarkam. Ime križarka je sčasoma ta izraz sploh spodrinilo, tako da je živel samo še v označbi čina korvetnega kapitana. Prav za prav izvira ime korveta iz latinskega »corbis« — koš, »corbita« se je imenovala v rimskem času okorna, košu podobna tovarna ladja. V sedanji vojni so doživele korvete novo vstajenje, in sicer menjujejo takoj vsaj Angleži majhne, ribiški parniki podobne ladje z največ 500 tonami in posadko 50 mož, ki so oborožene z lahkim topom, več strojnimi in metalni vodni bomb ter jih uporabljajo zlasti za spremljavo konvojev.

144. Ljubiteljem šaha.

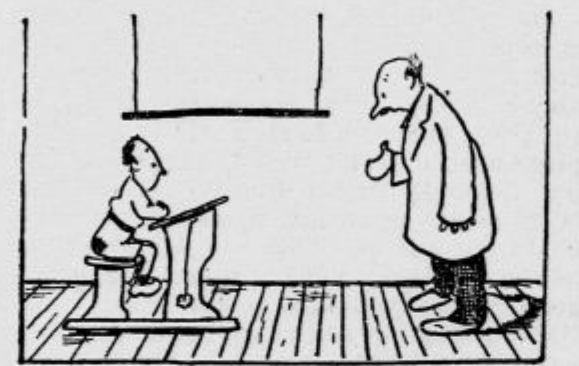
1. Tc6—c4; Ta4×c4; 2. Df1—f4; Kg5×f4; 3. Sf8—e6 mat.

Možne so variante: 1...., Lb3×c4; 2. Lg4—d1; e4—e3; 3. h3—h4 mat. Ali: 1...., Sa6—c5; 2. Df1—f3 (nova grožnja z matom), e4×f3; 3. h3—h4 mat. Tu krije na c4 »višči« stolp tekača g4. Problem predstavlja sijajno ilustracijo »naloge Nowotnega« z lepimi in čistimi matnimi položaji.

145. Valj v krogli.

Naloga ima nekaj sorodnosti z nalogo št. 119. Največji osni presek ima vrtani valj v višino rV2, osni presek je v krogu je v

VS AK DAN ENA

»Kako je bilo mogoče, da je kit požrl preroka Jona?«

»Ker je bil ta samo eden izmed malih prerokov.«

petežev, češ da ni zadosten madžarski patriot, ker ni kazal politične vneme.

Ta veliki pisatelj, eden največjih mojstrov madžarskega jezika in morda najlepše predstavitelj madžarskega duha, je pred šestimi leti zbolel za rakom v grlu. Začela se je doba mučeništva, ki ga je prenašal s čudovitim dostojanstvom višji volji predanega asketa. Moral se je podvržiti vsej turturi zdravljenja te obupno težke bolezni, hranil se je dolgo časa skozi srebrno cevko in tako skušal, da je naposled tehtal samo štirideset kg. Kolikšna duhovna sila je bila v tem izjemnem človeku, pričuje to, da je delal do zadnjega diha. Še dva dni pred smrtjo je bil poslan v tiskarno zadnje korekture svojih prevodov Sofokleja. Na smrtni postelji je pregledal in korigiral prevod »Kralja Edipa«.

V navedenem spominskem zborniku, ki vsebuje mnoge osebne spomine na tega »Kralja pesnikov«, kakor so ga nekateri imenovali, pišejo tovariši o Babisu kot o nadčloveški prikazni, o svetniku, ki je s silo volje in duha premagal zakon bolelosti in razkroja, čeprav seveda ni mogel premagati smrti. L. 1940, se je šel muditi v Italijo, kjer mu je bila izročena nagrada San Rema, toda zaradi naporov na tej poti se je bil moral takoj po vrnitvi zateči v sanatorij. V tem času pa do smrti je še objavil knjigo poezij »Jonova knjiga«, neko vrsto avtobiografije »Skizmi moje življenja«, zbirko razglabljanj o sodobni književnosti »Med dvema vojnoma«, vrsto kritik in esejev v znanstveni reviji »Nyugat«, ki jo je Babis urejal (in ta revija je vodilni časopis madžarske literature); v tem času je tudi prevedel Sofoklejevo tragedijo »Kralj Edip« in »Edip na Kolonu«. Zadnji dve leti življenja je prebil v Estergomu, kjer ga je potlej smrt otela telesnih muk, ne da bi mu bila mogla vzeti nesmrtno mesto med predstavitelji madžarskega naroda.

krogu vrtani kvadrat, prostornina tega valja pa ni največja izmed prostornin vseh valjev, ki jih lahko vrtamo v isto kroglo. Največjo prostornino ima vrtani valj z višino $2r\sqrt{3}/3$, osni presek je v krogu vrtani pravokotnik s to višino. Ta višina je 2-krat tolikšna kakor višina enakostraničnega trikotnika s stranico $2r/3$. Prostornini obeh tu navedenih valjev sta si v približnem razmerju 127:136.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Fakir požiralcu mečev pri jedi: »In ne pozabi, Ali, da ne smemo jesti noža z ribo vred!«

»Zakaj ste zapustili svojo zadnjo službo?«

Nova služkinja: »Zato, milostiva, ker mi je gospod pihnil popra skozi luknjo v ključavnicu v oko!«

»Kam pa tako hitiš?«
»K pogrebu našega šefa. Nima rad ti-
stih, ki prihajajo pozno!«

Juh Avgust:

Zabavne igre na prostem

Tudi danes hočem naštet nekaj izmed nekdanjih mnogostevilnih iger, katerih smo se tedanji otroci v velikem številu posluževali. Kar se tiče igr »mance« in »skrivarnice«, mislim, da niso nastale nikake izpremembe. Zdi se mi le, da niso nekatere od teh naših nekdanjih igr več tako priljubljene ali znane, kakor so bile včas. Neredki so bili dečki, ki so znali hoditi tudi po »stenciljih«, kakor smo takrat imenovali hodulje. Še po stopnicah smo se z njimi producirali, če nismo »črčali« ob taki priliki po stopnicah dol mi, hodulje pa po naši glavi gor. Dalje smo tudi imeli zelo radi papirnate vojake, katere smo zlasti ob polnih deževnih dneh strigili in jih postavljali po mizi ali po tleh. Za nakup takih sličic so bile takrat najbolj znane in priljubljene trgovine Ničman, Giontini in Gerber.

Poleti in v počitnicah smo lovili pikapolonice, metulje, koblice, čmrclje in kličali murnčke iz zemlje.

Ne smemo pa pozabiti, da smo bili fantički takratne dobe navdušeni vedno in samo za hrupe igr. Igrali smo včasih tudi kaj lepšega. Fantje smo se sešli ne samo, kadar smo imeli skupne igre ali se šli vojake, ampak tudi, kadar smo imeli »procesije«. Delali smo banderco, plašče iz papirja in druge take lepe reči. Za te vrste veselja jih seveda ni bilo toliko navdušenih kakor za druge bolj živahne igre (zlasti kadar smo se šli igrat »vavbarie« in »žandarje«, »trden most« ali »slepe miši« itd.). Naše mamice

so bile ob takih redkih prilikah najbolj zadovoljne, ker smo bili mirni, ne preveč glasni in ker smo delali take procesije z neko pobožnostjo.

Večkrat smo »zidali« tudi kapelice, ki so se pa po navadi kar sproti podirale. Postavljali smo tudi iz majhnih, v ta namen obdelanih kosčkov strešne opeke hišice, jih obmetavali z blatom, kot vrata in okna pa so nam služile škatlice od cikorije ali vžigalic. Kako smo bili otroci predvsem dečki, takrat podjetni in kako smo znali zaslužiti kak denar za svoje »stare« (zbiranje starega železa, papirja, ubitih steklenic itd.), sem povedal že v članku »Spomini na Prule«. Danes pa naj še povem, da smo znali mnogi tedanji fantički še na drug, sicer skromen, a pošten način zaslužiti. Tedaj je bila namreč navada, da so odrasli fantje kupovali gospodinjam ob nedeljah, praznikih in slavnostih (čitalnicah in druge) majhne lične šopke iz vijolic, šmarnic, lepih marjetic, pisane trave itd. Te šopke so potem zatikali svojim izvoljenkam in sebi v gumbnice. Taki »pušeljčki« so šli pred 55 in več leti zelo v denar in se je precej izkupilo zanje. Večkrat smo šli po taki dobri kupčiji v nekdanjo staro slavno slaščičarno Kirbisch, kjer je sedaj špacerijska trgovina Kham. Tam smo dobili za 3 ali 4 krajcarje »cerberohene«, to so bili kosci najrazličnejših zlomljenih piškotov. Nemaški smo se sladkali tam za vodo (kjer je sedaj kino Matica) in se oblikovali ob dobrih slaščicah.

Manica:

Stric s košem

»Ho, ho, stric s košem! Le poredko vas vidimo. Ze smo se bali, da niste zboleli ali celo umrli.«

»Tisto ne, tisto. Ampak — eh — ta vročina mi nič kaj ne prija. Pa si rajši poiščem kakšen hladen kotic. Kljub temu ne pozabim na vas. Kje neki! Nekaj se bo že našlo tu v košu. Pogledimo!«

Otroci kar planejo k stricu in mu pomagajo postaviti koš na tla. Stric si obriše potno čelo, poseže v koš in se nasloni na leseno ograjo.

»Uganko imam, malčki moji. Ali vam je prav?«

»Prav, prav, stričko. Le čemu vprašate! Kar brž ven z njol!«

»No, no, nepočakanci! Uganka bo takoj tu, ampak odgovori, ti bodo pa že malo bolj počasni, se mi zdi, hm, hm. Čujte torej! Kdo je bol? zadovoljen, ali tisti, ki ima v žepu pet zlatnikov, ali oni, ki ima pod srajco pet bolh?«

Med otroci nastane splošen smeh:

»Haha,« »hhihi,« »hoho —«

»Kaj se režete!« se razhudi stric. »Odgovorite!«

»Oh, stric,« se ojunaci rdečelični Drejče, »ta vaša uganka je pa res lahka. Zato vam

v imenu vseh tukaj jaz sam odgovorim nanjo. Samo po sebi je razumljivo, da je boljši zadovoljen tisti, ki ima v žepu pet zlatnikov, kakor pa oni, ki ima pod svojo srajco pet nadležnih bolh.«

»Tako je!« pritrdijo vsi otroci.

»Oj, vi narobemodrijanci. Ravno narobe je res.«

»Kako neki, stric?«

»I nu, takole. Kdor ima pet zlatnikov v žepu, si jih bo — po stari človeški navadi — želel še več. Kdor ima pa pod srajco pet bolh, si pa prav gotovo ne želi nobene več. Zato je ta poslednji bolj zadovoljen.«

Stric se poredno muza in vstane. Otroci se spogledajo in mu pomagajo dvigniti koš. Ko stric odide, se zasmejejo in kimajo:

»Ampak — tale stric ga pa pihne!«

Sladkosnedni Jakec

Mihvev Jakec je bil tak sladkosnedež, da je moral mamice vse dobre stvari pred njim skrivati. Ko pa je nekega dne opazil na mizi kos lepo dišeče vabljive torte, ga je brez razmišljanja pograbil in pojedel. Kar naenkrat je izginil v njegovih večno lačnih ustih. Tedaj pa je zasilal čuden šum. »Oj, jol!« je zavajal Jakec, zakaj tedaj je prišel usode polna mamina roka in mu priložila tako zausnico, da je revež videl tisoč zvezd.

ZAPISKI

Razstava risb

Nikolaja Pirnata

V nedeljo ob 11. uri bo v spodnjih prostorih Galerije Obesnel otvorjena razstava risb našega znanega umetnika Nikolaja Pirnata. Razstavljenih bo 50 del ki so vsa nastala v aprilu in maju t. l. Risbe so razdeljene v naslednje cikle: Zgodba dekle Ančke (ilustracije Finžgarjeve povesti). Ogrlica in Alkohol. V vseh risbah se razodeva Pirnata invencioznost in dovornost poleg že priznanih umetniških kvalitett, ki odlikujejo tudi njegove risbe.

Ne dvomimo, da bo razstava vzbudila pozornost vseh, ki jih zanima naša domača umetnost.

Stoletnica prvega

bolgarskega časopisa

Bolgarska kulturna javnost je svečano proslavila stoletnico bolgarskega žurnalistike. L. 1842 je izšel prvi bolgarski list z naslovom »Ljuboslovje« (Ljubezden do besede) in je potem izhajal dve leti. Njegov ustanovitelj in s tem začetnik bolgarske žurnalistike in publicistike je bil Konstantin Fotinov, po rodu iz starodavnega mesta Samokova, ki je bilo v začetku 19. stoletja pomembnejše za bolgarsko prebujenje in kulturno delo kakor Sofija ali Plovdiv. V tem mestu je bil samostan, ki ga je ustanovila Fotina, babica prej omenenega Fotinova in postala v njem opatinja. Ta Fotina je bila nekaj časa v tujih samostanih in se je naučila marsičesar, kar v Bolgariji niti nismo niso poznali. Poleg bistre in izobražene glave je imela tudi izredno energijo. V tem času so Bolgari ječali v turškem jarmu, zgorne narodne plasti pa so gojile grški jezik in kulturo. »Baba Fot« je svoje znanje in nazore vcepila vnuku

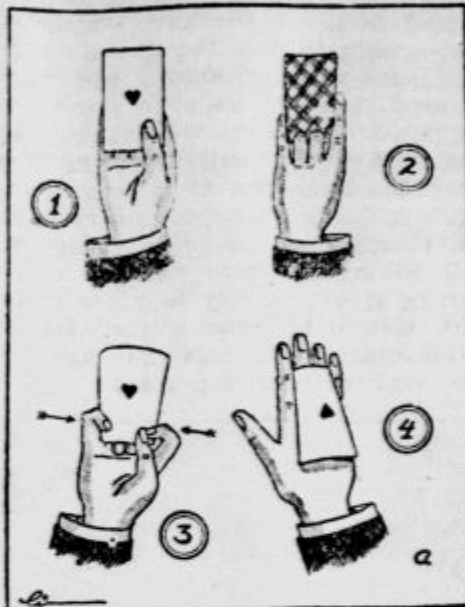
Konstantinu in ga tako vzgojila za zav. Inega Bolgara, ki je občutil željo, da bi dvignil svoj zapuščen in nezavedni narod. Iz babilničnih ust je izvedel, kaj so Bolgari pomenili v preteklosti, pod njenim vodstvom je bil izručen v čitanju in pisanju. Na njene stroške je šel na gimnazijo v Plovdiv in pozneje še na visoko šolo v Kidonijo (Mala Azija), kjer se je učil turščine, grščine in francosčine.

Kot ugleden mlad mož se je Fot, kakor se je imenoval po babici, vrnil v Plovdiv in se oprijel trgovine, ki je takrat obstojala v zamenjavi blaga. Trgovalec je s pristaniki ob Egejskem morju, ako da je pošiljal tja les, uvažal pa sadije in druge južne pridelke, zlasti iz Smirne. Toda trgovanje, najsi je bilo prav uspešno, ga ni moglo dočela zadovoljiti. Vzgoja »babe Fot« je učenčevala: sklenil je, da bo deloval za preporod svojega nesrečnega naroda. Preselil se je v Smirno in odprl odli šolo, v kateri je poučeval v grškem in v bolgarskem jeziku. To je bila za tiste čase drzna novotarija, saj je bil bolgarski jezik vsepovsod zanikšan. Toda šola je začela dosegati izreden uspeh in se je v kratkem času tako priljubila, da se je število učencev povzpelo od deset na dve sto.

A tudi to Fotinovu ni zadoščalo: ni hotel biti učitelj teh sto, dve sto učencev, marveč si je želel vplivati na vse Bolgare in jih naučiti tega, kar je njega naučila »baba Fot« v Samokovu pod Rlo. Tako se je po tujih vzgledih polotil izdajanja bolgarskega lista, ki mu je bil dal že omenjeno ime »Ljuboslovje« in ki je bil ves tiskan v bolgarskem jeziku. Kako drzen je bil njegov poskus, pričča že to, da takrat še ni bilo nobenega bolgarskega kulturnega in duhovnega življenja, ne urejenega književnega jezika in ne drugih pogojev, ki jih je zahteval uspeh takega načrta. Najprej je

IGRALNA KARTA IZGINE

Če hočemo družbo zabavati z različnimi presenečajočimi umetnijami, nam v ta namen izvrstno služijo igralne karte. Da pa bo zabavanje res učinkovito, se moramo predvsem naučiti nekatereh zvijač, ki so podlaga skoro za vse

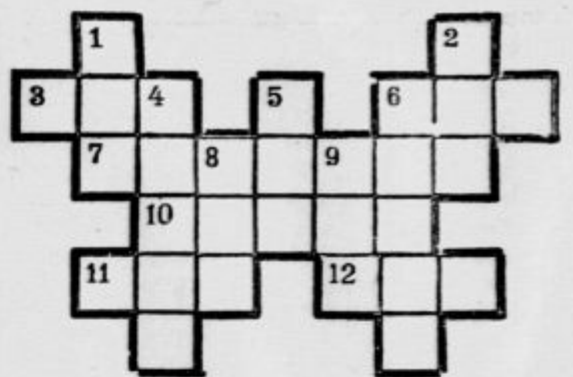

kartaške spretnosti. Ena prvih takih zvijač je prav ta, da znamo s primereno spretnostjo ravnanje s karto tako, da ta naenkrat za družbo ni več vidna: torej da izgine, ne da bi družba niti opazila, kako se je to zgodilo. To ni kakor ni tako težko: treba je le vaje, vaje in vaje...

Vzemite karto in držite jo, kakor vam kaže slika št. 1. Tako jo pokazete gladalcem, nato pa z roko nekaj časa krillite po zraku, pri čemer počasi porinete sredinec in prstanec pod spodnji rob karte. Pri tem jo držite s kazalcem in mezincom (slika št. 2). Nato skrite oba prsta (slika št. 3), istočasno pa iztegnete sredinec in prstanec tako, da se karta sama premika okoli svoje osi, ki je približno v smeri puščice na sliki št. 3. Ko bosta oba prsta iztegnjena popolnoma, bo karta že ležala na hrbtu roke (slika št. 4), če ste z mezincom in kazalcem trdno držali njeno ogla. Vztrajna vežba vam bo pomagala, da boste mogli vezati vse te gibe v gladek potek, tako da bodo gledalci mislili, da se karta izginila.

Ko ste že izurjeni v ravnanju z eno, poskusite z 2, 3, 4 ali pa še z več kartami.

Križanka

Vodoravno: 3. poljsko orodje, 6. pevski glas, 7. dekle ob poroki, 10. luč, 11. ozko izhोजना pot, 12. neodmenska naklonitev.

Navpično: 1. oprijemalni, varovalni, rastlinski izrastek, 2. ploskev, ki nas nanjo priklepa težnost, 4. sladkovodna riba, 5. plačilno sredstvo, 6. knjiga zemljevidov, gorstvo v severni Afriki, svila, metulj itd., 8. prometilo, 9. tekočinska posoda.

Rešitev uganke.

Skrbite cvetice so: vrtnica, tulipan, vijolica, klinček, jeternik, nagelj, šmarnica, zvonček, narcisa, lilija.

Obnovite naročnino!

izdal poizkusno številko in dolgo časa lovil nanjo naročnike, šele l. 1842. se je bil opogumil in začel list redno izdajati. Čeprav je vzdržal samo dve leti, je njegov vzgled ostal in dajal vzbudbo drugim. Sledilo so mu »Bolgarski orek«, ki se je tiskal v Lipskem. »Carigrski list« in še nekateri, dokler ni bilo čedalje več zanimanja za bolgarski tisk, ki je posledje prispeval obilne deleže k prebujanju bolgarskega naroda.

Tako je Fotinovo ime stopilo v bolgarsko kulturno zgodovino. Fotinov je umrl sorazmerno mlad, celo »baba Fot« ga je bila za mnoga leta preživela in je mogla videti, da je delo, ki ga je bila sprožila preko svojega nadarjenega vnuka, nezadržno napredovalo. Umrljivo je tedaj, da se bolgarski tisk letos s hvalečnostjo spominja svojega začetnika Fotina in da ne pozablja tudi »babe Fot« iz samostana v Samokovu.

Aktivnost futuristov. Na beneški Biennale so zavzeli futuristi poseben paviljon, ki prav posebno predstavlja novo smer v futurističnem slikarstvu, tako zvano aeropittura. V Monselice je znani vodja futurističnega gibanja, član Akademije Marinetti, otvoril te dni »Centralo za razširjanje aeropoezije med bojevnike na vseh frontah« in je imel ob tej priliki govor, v katerem je poveljeval zmago v Tobruku.

»Lahka in težka hrana« v gledališču. V pregledu berlinskega gledališkega življenja ugotavlja sodrudičnik tednika »Das Reich«, da je zanj značilno tole: Vsa resna gledališča niso vse do junija, ko so se začeli »berlinski umetniški tedni«, nudila svojemu občinstvu tako imenovane »lahke hrane«. Nasprotno, prav pomladni meseci so prinesli nekatere najvažnejše uprizoritve, med njimi Grillparzerjev »Bratski spor v Habsburgu« in Hamsunovo »Večerno zarjo«.

Kronika

Italijanske podmornice v sedanji vojni. Rimska ilustrirana revija »Documenti di vita italiana« je posvetila svojo najnovejšo številko italijanskim podmornicam v vojni. Znano je, kolikšno pozornost je Italija že davno pred sedanjo vojno posvetila izgraditvi tega nevarnega in učinkovitega pomorskega orožja. Imenovana revija nas o tem prepričuje z daljšim članom, še bolj pa s celo vrsto izbranih velikih posnetkov, ki nam kažejo italijanske podmornice, kako križarijo podnevi in ponoči v Sredozemskem morju, pa tudi po Atlantiku, in kako torpedirajo ameriške ladje. Slike nam nudijo res zanimiv vpogled v življenje na podmornicah. Učinkovita izbira slik je zaključena s prikupnimi prizori, ko se podmornice vrnejo po uspešnem križarjenju v domača pristanišča.

Najnovejši nemški general feldmaršal Erwin Rommel se je rodil 1891 v Württembergu. 1910 je vstopil kot poročnik v ondotni pešadijski polk št. 124. Marca 1915 je kot prvi poročnik svojega polka prejel železni križec 1. stopnje. Jeseni 1915 je bil premeščen k württemberskemu planinskemu bataljonu. Odlikoval se je v Vogezi, v Rumuniji, v Italiji in Karpatih in je kot nadporočnik dobil visoki red »Pour le mérite«. Oktobra 1918 je bil povišan v stotnika. Tudi po vojni je ostal v nemški vojski in je postal avgusta 1939 generalni major. Ob vstopu v vojsko na Sudetskem in v vojni na Poljskem je bil poveljnik glavnega stana Adolfa Hitlerja. Maja 1940 je prevzel poveljstvo nad oklopljeno divizijo. Njegovi uspehi v vojni proti Franciji so bili prav odlični. Pri prodoru skozi podaljšano Maginotovo linijo je bil na čelu oklopljenega polka daleč pred svojo divizijo. Pomladi 1941 mu je bilo kot generalnemu poročniku poverjeno vodstvo nemškega zbora v Afriki. Lani 30. junija je bil povišan v generala oklopljenih oddelkov, letos 30. januarja pa v generalnega polkovnika. Odlikovan je z viteškim križcem, s hrastovim listom in z meči k hrastovemu listu. Povišanje v generalfeldmaršala velja pa seveda za najvišje njegovo dosežanje odlikovanja.

Dr. Aljehin v Gradcu. Te dni se je mudil v Gradcu svetovni šahovski prvak dr. Aljehin in je nastopil v »Steinerhofu« s simultanki proti graškim šahistom. Še leta 1935. je obiskal Gradec in je nastopil proti 51 šahistom, tokrat pa jih je bilo 32. Na šestih šahovnicah se je moral vdati, remije je bilo pet, na 21 deskah pa je odločno zmagal. Simultanka je trajala 5 ur in je dr. Aljehin pokazal izredno duševno in telesno zmogljivost, tembolj, ker je bil na val občinstva zelo velik. Že po dobri uri je v boju z 18 nasprotniki odnesel 15 zmag, potem pa je postalo njegovo kretanje še prevladnejše, a vsekakor uspešno.

Smrt dveh vitevov železnega križa. Pri hudih bojih pred Sevastopoljem je med drugimi padel tudi stotnik Herman Schrader, ki je bil odlikovan z viteškim križcem reda železnega križa. Nalalje je pri hudih bojih na severnem odseku vzhodne fronte padel podčastnik Hubert Brinkforth, ki si je v maju 1940 kot prvi izmed nemškega navadnega moštva priboril viteški križec železnega križa.

Dva mladenčca utonila v Tiberi. V četrtek popoldne sta se dva mladenčca v bližini Acquacetosa kopala v Tiberi. Bodisi, da nista bila dobra plavalca ali pa ju je v vodi prijel krč, sta že čez nekoliko trenutkov izgubila v valovih. Mimoidoči so videli nesrečo ter takoj poklicali na pomoč reševalno postajo. Reševalci pa žal niso mogli več rešiti utopljencev. Po dolgem iskanju so s kljukami izvlekli truplo 16letnega dečka, dočim je druga žrtev ostala v mrzlih objemih Tibere.

Ne uživate mareličnih jedrc! V Apuniji je 42letna Silvija Bortoničeva dala svojim otrokom, 11letni Neži, 8letni Marjani in 5letni Silviji, prigriske mareličnih jedrc, ki so jih deklice z veseljem zaužile. Kmalu nato pa so se pri deklicah pojavili hudi želodčni krči. Otroci so bili z materjo vred, ki je tudi jedla marelična jedrca prepečani v bolnišnico, kjer so jim izprali želodce. Kljub temu pa sta starejši dve hčerki podlegli zastrupljenju, dočim je stanje matere in najmlajše deklice Silvije še vedno zelo nevarno.

Razstava o nemški veličini v Strassburgu. 19. junija sta minili dve leti, odkar je Strassburg z Alzacijo in Loreno po 20 letih francoske oblasti spet priključen nemški državi. Za dveletnico so priredili v Strassburgu razstavo »Nemška veličina«. Leta pravi, da je razstava prirejena docela v novem slogu. Z njo je združena še posebna razstava, ki ima naslov: »2000 let borbe ob Renu«.

Ni vedel, da je izgubil listnico. Na železniški postaji v Savoni je v sredo zvočnik klical: »Pozor, gospod Luigi Vallarino naj se takoj javi na brzojavnem uradu!« Zvočnik je kakih 40krat ponovil ta klic, narkar se je Vallarino ves preplašen javil v brzojavnem uradu, misleč, da se je na njegovem domu zgodila kaka nesreča in da ga bo brzojavni urad obvestil o kakšni silni nevarnosti. Njegova žalost pa je se brž izpremenila v veselje, ker so mu izročili listnico, za katero mož ni vedel, da jo je izgubil in jo je oddal na brzojavnem uradu pošten najditelj.

Čuden protest pijanca proti krčmarju. Neki veseljak in ljubitelj obilnega uživanja vinske kapljice v Brailli (Rumunija), po imenu Tanasie Uzin, si je v vinskem stanju izmislil prav izvirni način za protest proti krčmarju, ki mu ni hotel več postreči z vinom. Mož se je slekel do nagega, vrgel svojo obleko na mizo ter ogorčen nad krčmarjevo brezobzirnostjo odšel gol na ulico. V takem stanju je na vse načine zmerjal gostilničarja, dokler ni prišla straža ter ga odvedla na varno, da prespi svojo pijanost.

Dva smučarja so našli mrtva. Od 28. decembra lani so pogrešali monakovska smučarja Alfonza Högerja in Jožeta Finsterwalderja, ki ju je v dolini Moss zasula snežna lavina. Nedavno so oba ponesrečenca našli in ju pokopali na pokopališču v bližini vasi.

Nov nemški dvotip. »Das Reich« beleži: Poljski general Sikorski je potoval v Moskvo in se je spotala ustavil v Jeruzalemu. Neki rabin ga sreča in se začne pogovarjati o vojni. Rabin: meni, da se da vojna dobiti po naradni poti ali pa s čudežem. »Kako po naradni poti?« je vprašal Sikorski. »Ker je naša stvar pravica in ker je Bog pravičen, bi bilo naravno, da bi Previdnost pripomogla nam k zmagi,« je rekel rabin. »Dobro,« je rekel Sikorski, »če je pripomoč božje previdnosti

prirodna pot k zmagi, kako naj bi potem zmagali s pomočjo čudeža?« Rabin je odgovoril: »Če bi zmagali z lastno močjo, brez čudeža in brez božje pomoči — to bi bil čudež!«

Invazija kengurjev. Povesteh iz Melbourne so se avstralski kengurji, ki so bili zadnja desetletja pod zaščito, tako pomnožili, da se ni bati, da bi izumrli, marveč so postali celo splošna nadloga poljedelcem. Zračne čase se čisto dogaja, da cele črede teh živali napadajo polja in uničujejo posveke. Ker je žival velika, in potrebuje mnogo hrane, napravi obilo škode zlasti, ker polja tudi temeljito potepta. Kmetje prizadevajo pokrajino so se obrnili na vlado in zahtevajo pomoč vojske, ki naj jih reši hude nadloge.

Pravcati paradiz mačk je dansko glavno mesto Kodanj, kjer je življenje še prav znošno. Po zadnji uradni cenitvi objavljajo listi, da se v tej prestolnici potika kakih 50.000 mačk, ki so takorekč javna last. Vendar policija ne bo nastopila zoper mačji zarod, ker se izkazuje koristne in potrebne. V Kodanju je jako malo miši in podgan, ker jih mačji rod sproti ugonablja.

Vprašanje pasje prehrane je postalo v marsikateri deželi pereče, kajti eno je izven dvoma: poglavitna je hrana ljudi, nato šele pridejo štirinožci na vrsto, zlasti tisti, ki nam niso v neposredno korist. In vendar vemo, da se je najtežje ločiti od psa. Prvič zato, ker goji psa tisti, ki ga ima res rad, in drugič zato, ker na svetu ni zvestejše živali, ki bi bila človeku bolj prijateljska. Naše gojitelje bo zanimalo, kako so uredili to zadevo v Franciji, ki je znana po velikem ljubitelstvu psov, obenem pa tudi po kočljivosti prehrane v zadnjih dveh letih. Zdej so v Franciji prešli vse pse in sklenili, da imajo samo tisti za brezhibnimi rodovniki pravico do živilske nakaznice. Od 163 priznanih plemen jih je 47 angleških, 27 francoskih, 17 nemških, 8 italijanskih in 8 ameriških, ostala plemena pa so iz različnih vzhodnih dežel.

Različne mične zgodbe o škorkljah beremo letos v listih. Pred dnevi smo poročali o škorklju, ki je kradla otroško perilo. Zdej pa čitamo o posebno razvijemem starim škorkljaju, ki je dolga leta prihajal v Maxheim v Nemčiji in se je zelo udomačil pri kmetu Nitschu. Letos je začel brez strahu zahajati v kuhinjo in se je oziral za dobrimi prigrizki. Gospodinja mu je ponujala to in ono, toda samovoljni škorkljaj je samo prhljal, dokler mu ni ponudila koščka slanin in nekaj koščkov mesa. Obnašal se je jako pridno in je gospodinjino 6 letno hčerkico napadel s kljunom, da je moralo dekletce kar pobegniti za vrata. Štiri dni zapored je prihajal škorkljaj in je vselej zahteval koščke mesa. Ko mu tega niso dali več, je na dvorišču pograbil piščanca in ga odnesel. Zdej je bilo gospodarju vsega preveč in je pogal škorklja s palico. Škorkljaj je odpruhal v druge kraje.

Kdo je v Ameriki najbolj priljubljen pri vojaki? Pravijo, da je to 22letna miss Jean Ruth, ki so jo vojaki Zedinjenih držav proglasili za »gospodično Budliko«. Njena naloga je namreč, da vsako jutro ob 6. zbudijo po mikrofoni neke ameriške radijske družbe vseh 28.000 vojakov, ki so nastanjeni v trinjavni Loganu, ter vojake treh drugih velikih garnizij. Ko se oglasi njen zvonki glas iz zvočnikov, se zbudijo 50 tisoč vojakov, ki pravijo, da je mnogo prijetnejše vstati in započeti dan, če jih zdrami nežen ženski glas namesto trobente, bobna in osornega narednika.

Najpožrtvovalnejši pismonoše živi v Parizu. Več kakor polovica pariških meščanov prejema najrazličnejši živež od prijateljev ali sorodnikov iz dežele. In tako morajo pariški pismonoše, katerih število se zavoljo tega ni povečalo, dan za dnem raznašati ali prevažati velike množine nerodnih zavojev. Eni jih razvažajo na kolesih, drugi z ročnimi vozički, ki so zvrhana nakopičeni. Pismonošem je marsikdaj trpko pri srcu, ko delijo zavoje s ključkami ali perutnino, medtem ko sami nimajo »prijateljeve« ali »sorodniške« na deželi.

IZ LJUBLJANE

Maslo, olje in sladkor za mesec julij

Za mesec julij bodo ljubljanski upravičenci dobili na vsako živilsko nakaznico po 300 g masla in 1 del olja. Maslo je sveže in v odličnem stanju, zato pa opozarjamo prebivalstvo, naj ne odlašajo z nakupom ter naj odjemalci gredo k svojim trgovcem že prve dni meseca, ponj, da se maslo zaradi vrčnine ne bi pokvarilo ter bi zato ne imeli škode.

Trgovci, ki dobivajo masloče iz skladišča mestnega preskrbovalnega urada, dobe za mesec julij samo masloče izjemoma po naslednjem razporedu: današnji sobota, 27. t. m., trgovci z začetnimi črkami A—K, v torek, 30. junija, z začetnimi črkami L—O, v sredo, 1. julija, z začetnimi črkami P—S in v četrtek, 2. julija, z začetnimi črkami T—Z. Trgovci bodo tudi lahko isti dan, ko bodo pri blagajni plačali masloče, že dobili to blago v skladišču.

Sladkor za mesec julij bodo dobili trgovci-razdeljevalci pri svojih dosežanih gostih (Skupna nabavljajna in prodajna zadruga, Gospodarska zadruga, Šarabon, Jelačin ter Krisper-Colonialne).

Milo bo razdeljeno pozneje.

u— Spet smo dobili dež. Topli, jasni sončni dnevi so vnovič močno izsušili zemljo, zato smo se kljub krasnemu kresnemu vremenu želeli deža, tembolj, ker so se z Dolenskoga že čule pritožbe, da bo suša oškodala letino. A kakor nam je vreme doslej še dobro streglo, tako nam je naklonjeno tudi zdej. Po jasnih dneh, v katerih smo menili, da bo lepo vreme še nekaj časa trajalo, se je nebo v četrtek docela pooblačilo in se je sonce čez dan ne nekajkrat prebrilo skozi oblake. Nastopala je zlasti popoldne močna sopolica, katere tudi sunki vetrova, dvigajočega prahu po ljubljanskih trgih in ulicah, niso mogli pregnati. Zvečer se je sicer nebo zjasnilo, toda sopolica je trajala v noč. Včeraj zjutraj je bilo nebo še bolj zamreženo kakor prejšnji dan. Živo srebrno v Zvezdi je beležilo zgodaj zjutraj 14,6 stopinj C, barometer je pa spet nekoliko padel. Polagoma se je napravljalo na dež. V teku dopoldneva je začele prijetno in blagodejno deževati. Danes bo godoval sv. Ladislav in

o njem pravi stara kmečka modrost: »Ako dežuje na dan sv. Ladislava, dež prav dolgo še zemljo napaja.«

u— Na šoli Glasbene Matice ljubljanske se bodo vršili v juliju in avgustu počitniški tečaj v vseh predmetih, razen v splošni glasbeni teoriji in mladinskem petju. Starši, ki žele, da nadaljujejo njihovi otroci s poukom tudi v počitniški dobi pri njihovih dosežanih glasbenih učiteljih, naj prijavijo gojence v pisarni Glasbene Matice. Pouk se bo začel takoj 1. julija in isti dan naj se zgledajo vsi gojenci, ki se prijavijo za nadaljevanje pouka, ob 11. uri v Hubadovi dvorani poslopja Glasbene Matice, da se ugotovi podroben urnik. Pouk bo po večini v dopoldanskih urah. Pogoji isti, kakor v minulem šolskem letu. Nadaljevanje pouka v počitniških mesecih je dovolil odbor na izrecho željo mnogih staršev, ki obiskujejo šolo Glasbene Matice. Sprejemajo se tudi novi gojenci, ki se pa morajo obvezno vpisati tudi za prihodnje šolsko leto.

u— Nova grobova. V najlepši dobi življenja je preminil g. Blaž Farčnik. K večnemu počitku ga bodo spremili v soboto ob 17. iz kepele sv. Petra na žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Za vedno je zapustila svoje ga. Ana Žitnikova, rojena Kocjanova. Na zadnji poti bodo drago pokopnici spremili v soboto ob pol 17. iz kepele sv. Jakob na žalah na pokopališče pri Sv. Križu. — Naj jima bo lahka domača zemlja! Svojem izrekamo naše iskreno sožalje.

u— Odrezke živilskih nakaznic za junij bo mestni preskrbovalni urad v odseku za razdeljevanje moka, riža in testenin sprejemal po naslednjem razporedu: v sredo 1. julija z začetnimi črkami A—J, v četrtek 2. julija ob K—O in v petek 3. julija ob P—Z. Opozarjamo, naj vsi oddajo junjske odrezke v tem roku, ker jih pozneje ne bo mogoče več upoštevati. Nakazila na odrezke za mesec julij bo pa ta odsek začel oddajati 4. julija po že znanem vrstnem redu. Obenem opozarjamo vse trgovce, da nihče ne more dobiti nakazila za blago niti oddati odrezkov, če ne predloži zelene kontne knjige.

u— Pavšalna nakazila za racionirana živila. Po okrožnici Preveda so uvedeni novi obrazci, na podlagi katerih zavodi in javne ustanove dobe pavšalna nakazila za racionirana živila. Ti obrazci stopijo v veljavo že 1. julija ter zato opozarjamo vse prizadete zavode, naj takoj pridejo po nove obrazce v mestni preskrbovalni urad, kjer so doslej dobivali nakazila. Brez izpolnjenih obrazcev nihče ne more dobiti nakazila, na kar izrečno opozarjamo.

u— Nesreče. Konj je brcnil v nogo 40-letnega delavca pivovarne Union Alojzija Laznika in mu jo zlomil. 16letnemu sinu posestnika Antona Rojcu iz St. Vida pri Stični je v rokah eksplozivnega karbidna svetilka in je močno opečen po rokah in obrazu. Levo nogo si je zlomila pri padcu 60letna žena upokojenka Franja Bavdkova iz Ljubljane. Ko je čistila parket, je padla in si zlomila levo, sestra Lucija Verbičeva iz Jožešča. Pri nakladanju sena je padel z voza in si izpahnil levo v rami 16letni posestnikov sin Franc Jamnik iz Obrji pri Dev. Mar. v Polju. Ko je cepil drva, se je vsvak v levoico 12letni sin Šoferja Ferdinanda Vrečar iz Ljubljane. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

u— Na ribjem trgu so bile včeraj na prodaj samo polenove po 30 lir kg. V četrtek so pripeljali nekaj rib iz Cerkniškega jezera in so prodajali ščuke po 28 lir, belice pa po 20 lir kg.

u— Pred otvoritvijo nove umetnostne razstave. V nedeljo dopoldne bo v Obesnevi galeriji na Gosposveti cesti otvorjena nova umetnostna razstava, ki bo vredna vse pozornosti. Svoje umetne bosta postavila na ogled akademski slikar Rajko Slaparnik in akademski kipar Nikola Pirnat. Skupaj bosta razstavila okrog 100 novih del. Pirnat bo razstavil v spodnjih prostorih, Slaparnik pa v zgornjih. Za novo razstavo vlada že zdaj živo zanimanje.

u— Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 20. do ponedeljka ob 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Bleiweisova c. 62, telefon 27-29, v ponedeljek ob 8. ure zjutraj do torka ob 8. ure zjutraj pa mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Cesta 29. oktobra šte. 7, telefon 41-52.

Z Gorenjskega

Pevsko slavlje v Kranju bo prirejeno to soboto in nedeljo. Nastopilo bo 600 pevecv in pevka Koroske pevske zveze, od tega 200 pevecv iz novih nemških pevskih društev na Gorenjskem, dalje kranjski mladinski pevski zbor in bramborske godbe. Celotno glasbeno vodstvo je v rokah dr. Volbenka Nedveda iz Celovca. V soboto popoldne bo sprejem pevecv na kranjskem kolodvoru, ob 19.30 bo zborni koncert v Domu stranke, ob 20.30 bo petje narodnih pesmi na Glavnem trgu, ob 21.15 pa komers na vrtu gostilne pri Peterlinu. V nedeljo zjutraj bo budnica bramborskih godb, ob 11.30 bo zborovanje na novem slavnostnem prostoru, popoldne bo mestni godbeni koncert, ob 16.50 pa slovo in razhodi. Izpikičje je namenjen za nemški Rdeči križ.

Zborovanje bojnikov v Kamniku. V sejni dvorani kamniškega okrožnega doma je bilo prvo delovno zborovanje voditeljev okrožne zveze bojnikov. Propagandni načelnik iz Celovca je govoril o vojaškem tovarštvu Koroscev in Gorenjcev v prvi svetovni vojni, o nalogah nemške bojniške zveze, ki je največja te vrste na svetu, in je priporočil, da bi se tovarštvu bojnikov razvila v kamniškem okrožju tako kakor v radovljiskem. Okrožni vodja Kuss je nato govoril o povezanosti mladih in starih vojakov in o nalogah, ki jih imajo zdaj stari vojniki na Gorenjskem. Sledil je razgovor o vprašanih organizacijah, o dokladah za kolajne, o plači veteranov in o preskrbi vojaških papirjev, ki so se izgubili.

Prvi zbor voditeljev Hitlerjeve mladine v Kranju je bil sklican nedavno. Mladinski vodja Herman Ebner je prikazal zgodovino in naloge Hitlerjeve mladine ter je pojasnjeval službeno oblikovanje. Nato je govoril okrožni vodja Leon Kuss o sedanjem položaju in je pozival mladino, naj se z vso silo postavi v službo Adolfa Hitlerja. Posebno je opozarjal voditelje mladine na Gorenjskem, naj pospešujejo pouk nemščine, da bi bili kmalu tesneje deležni nemške narodne skupnosti.

Zensko šolanje v Radovljici. Blizu 100 članic krajevnih skupin iz Breznice, iz Brezja, Begunj, Kamne gorice, Kroke in Radovljice je bilo vpoklicanih v Radovljico. Solala jih je okrožna voditeljica Ritschi Goritschniggova, ki jim je pojasnila, kakšne so naloge ciljnih in blokovnih vodi-

teljic, ki so zvezni členi med nemško žensko organizacijo in posameznimi družinami. Po skupnem kosilu je bila pevška ura. Na koncu je govorila propagandistka Irma Paderjova o boju Nemčije proti boljševizmu.

Na jesenih prireja ženska organizacija nove kuharske tečaje. Voditeljica Milleggerjeva poučuje žene in dekleta, kako se da izmenično kuhati s sedaj razpoložljivimi sredstvi. Gorenjski tednik pripominja k temu: »Pri mnogih jedgeh se uporablja samo ržena moka, pa se napravijo jedi, ki skoro nič ne zaostajajo za onimi iz mirne dobe.« — Jeseniške žene in dekleta so oddale 1100 svilenih rut za vojaške svilene šale. Nadalje je bilo oddane precej stare obleke in tkanine. Zbiranje je vodila poslovodkinja Orozjeva.

S Spodnje Štajerske

O obisku državnega zakladnika Franza Schwarzara poročajo štajerski dnevniki, da si je najprej ogledal mariborsko okrožje ter se odpeljal preko Slovenske Bistrice in Slovenskih Konjic na Dobrno. Povsod tot so ga sprejeli, narkar se je peljal v Celje, kjer je izpregovoril ljudstvu. Nato se je odpeljal v St. Jurij ob južni železnici, v Smarje, v Rogoško Slatino ter še do Rogate in do mejne Sotle. Odtod je s spremstvom nadaljeval pot v Ptuj. Z Vurberka si je razgledal pokrajino in je rekel, da je Spodnja Štajerska blagoslovljen košček zemlje, kjer bi rad daleč časa ostal. Na poti skozi Slovenske gorice se je ustavil v Gornji Radgoni, kjer je obiskal grad, namenjen za bodočo Hitlerjevo šolo. Na mostu čez Muro se je poslovil od predstavnikov ljutomerskega okrožja in se odpeljal proti Gradcu, od tod pa čez Pak na Korosko.

Novi grobovi. V St. Pavlu pri Preboldu je umrla po daljšem trpljenju ga. Terezija Piklova, soproga znanega trgovca. V graški bolnišnici je umrla v cvetu svojih 23 let gdč. Erna Koflerjeva, doma iz Sv. Petra pod Sv. Gorami. Na vzhodni fronti je padel 21 letni poddesetnik Avgust Kranjc iz Maribora. V celjski bolnišnici je umrl za dobljenimi ranami brambovec Aleksander Tovornik. Pokopali so ga v četrtek popoldne na Pobrežju. Na Tezmem je umrl 35 letni delavec Martin Spandauer, v Ptujtu pa Ivana Krögerjeva in Ljudmila Bratovičeva.

Odlikovanje graškega rojaka. Stotnik Gordon Golob, doma iz Gradca, je bil ob priliki 101. letalske zmage odlikovan z meči k hrastovemu listu viteškega križca. On je 13. nemški odlikovanec s tem redom. Star je 30 let in si je lani konec oktobra po 80 odstrelah prislužil hrastov list k viteškemu križcu. Dva dni po nedavni izpolnitvi svojega 30. leta, je odnesel stopno in stopno zmago v zraku. Njegovi predniki so bili s Spodnjeja Štajerskega.

Pri krajevnih skupinah Helmaštunda v Slovenski Bistrici in okolici je bilo ob lanskega septembra do letošnjega maja prirejenih 76 jezikovnih tečajev, ki se jih je udeleževalo 2958 moških in žensk. Vsega skupaj je bilo 1400 učnih ur. Poučevalo je učiteljstvo.

Velik uradni zbor je bil sklican te dni pri okrožnem vodstvu v Mariboru. Najprej so se spominjali padlih, nato je okrožni šolski vodja Wamberger govoril g žrtvah nemškega naroda. Sledilo je predavanje o rasni politiki v nemški državi.

Iz Hrvatske

Nadzorovanje šolske mladine v počitnicah. Prosvetno ministrstvo je opozorilo učno osebo, naj tudi v počitnicah misli na mladino in stori vse, da jo obvaruje pred škodljivimi vplivi ulice. V ta namen priporoča ministrstvo obiske muzejev, galerij in drugih kulturnih ustanov, predvsem pa delo na polju.

Omejitve hrvatskih dnevniki. Od 23. t. m. smejo vsi hrvatski dnevniki zaradi pomanjkanja papirja izhajati samo v eni izdaji.

Poglavnik je sprejel zastopstvo mesta Višegrada in župane bližnjih občin, ki so mu obrazložili položaj na tem področju in zagotovili, da je sedaj vse to ozemlje očiščeno komunističnih tolp. Poglavnik je obljubil, da bo v največji meri upošteval nujne potrebe prebivalstva. Medtem je hrvatska vlada določila visok znesek v korist prebivalstvu kraja Borla pri Mostarju, kjer so se domačini od jeseni lanskega leta do 18. aprila upirali upornikom.

Varnostna služba na Hrvatskem. Službene list objavlja zakon, po katerem se varnostna služba uvršča v organizacijo ustaske milice pod nadzorstvom notranjega ministrstva.

Hrvatska dela na repertoarju bratslavskoga gledališča. V razporedu predstav bratslavskoga gledališča za prihodnjo sezono, se nahajajo tudi tri hrvatske reprezentativna dela, in sicer Gotovčeva opera »Ero iz onega sveta«, Baranovičev balet »Srce iz lecta« in Albinjeva opera »Baron Trenk«. Od dramskih del prihaja v pošte Rabadanova dramatičniza Budakovega »Ognjiščica«.

Poostrena kazna za dezertarje. Hrvatski vojni minister je izdal oklic, v katerem opozarja na določbe vojnega kazenskega zakonika, ki predvideva za dezertarstvo v mirnem času 15 let ječe, v mobilnem ali vojnem stanju pa doživetjsko ječo ali celo smrt.

Šolsko leto se bo končalo po odredbi prosvetnega ministrstva 15. julija, potem pa se bodo vršili ustni in pismeni izpiti, ki bodo trajali do konca meseca, ko bodo dijakom izročena spričevala.

Plačani dopust za vajenke. Te dni je nastopilo prvih 50 vajenk in mladih delavk plačani dopust, ki ga določa zakonska odredba. Vajenke bodo 14-dnevni odmor skupno prebile na taborjenju na Sljemenu.

Glavna sezona za nabiranje čajev. Hrvatski listi pozivajo prebivalstvo, naj ta in prihodnji mesec nabere čim več zdravilnih čajev, ki nadomeščajo ruski čaj. Predvsem priporočajo nabiranje lipovega cvetja, kamilice, bezga, jagodovih listov in listja malin.

Študijsko potovanje hrvatskih akademikov na Slovaško. Absolventi visoke kmetijske šole v Zagrebu, okoli 25 do 30 po številu bodo šli na študijsko potovanje na Slovaško, kjer jih bodo sprijateljili uradniki kmetijskega ministrstva.

Kurivo je racionirano. Na temelju odredbe trgovskega ministrstva je kurivo v trgih in mestih na Hrvatskem racionirano. Vsako gospodinjstvo ima pravico nabaviti seženj drv in 3 tone premoga.

Iz Srbije

Ministrski predsednik Nedić kmetom. Nedavno je obiskala generala Nedića skupina kmetov iz požarevskega okraja. Ministrski predsednik jim je pri tej priliki dal smernice, ki se naj jih drže v bodoče. Predvsem naj nikomur nič več ne verjamejo in naj verujejo samo v boga in svoj narod. Največjo skrb naj posvete vzgoji kmečke mladine, da bo zdrava, poštna in izobražena. Obnova sedanje Srbije naj bo prva misel vsakogar.

Glasovi o sodstvu v bivši Jugoslaviji. V »Novem Vremenu« je pred dnevi bivši minister dr. Dragotin Janković zelo ostro napadel sodstvo v bivši Jugoslaviji in očital podkupljivost zlasti ljudem na najvišjih položajih.

Nova ureditev pravosodnega ministrstva. Po sklepu vlade je razdeljeno pravosodno ministrstvo na 4 oddelke, in sicer na obnovega, zakonodajno-pravnega, na oddelek za kazenske zavode in na sodni inspektorat.

Beograd dobil gozdno direkcijo. Po sklepu seje srbskega ministrskega sveta bo ustanovljena v Beogradu gozdarsko ravnanstvo, ki bo začelo s poslovanjem 20. julija.

Prepoved prodaje žvepla. Centrala za kemične proizvode je prepovedala prsto prodajo žvepla. Zaloge je bilo treba prijaviti do 25. t. m.

Naše gledališče

Drama

Sobota, 27. junija, ob 17.: Romeo in Julija. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. Nedelja, 28. junija, ob 17.30: Sola za ženo. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. Ponedeljek, 29. junija, ob 17.30: Konto X. Znižane cene od 12 lir navzdol. Torek, 30. junija, Zaprto.

W. Shakespeare: »Romeo in Julija«. Tragedija mlade ljubezni in rodbinskega sovraštva. Igrali bodo: Prolog — Verdonik, Escalus — Gregorin, Paris — Drenovec, Monteg — Presetnik, Capulet — M. Skrbinec, Romeo — Jan, Mercutio — Kralj, Benvolio — Peček, Tybalt — VI. Skrbinec, brat Lorenzo — Lipah, brat Jancez — Brozgar, Baltazar — Nakrst, Peter — Plut, lekar — Raztresen, paž — Starič, grofica Montegova — Gabrijelčičeva, grofica Capuletova — Danilova, Julija — V. Juvanova, dojka — Nablocka, poveljnik straže — Raztresen, stražnik — Kosuta in Blaž. Režiser: dr. B. Kreft, inscenator: ing. E. Franc, scenska glasba: D. Zebre.

J. P. Molière: »Sola za ženo«. Komedija iz baroka v petih dejanjih (12 slikah). Igrali bodo: Arnolpha — Gregorin, Agnezo — Levarjeva, Horaca — Nakrst, Chrysalda — VI. Skrbinec, Oronta — M. Skrbinec, Enriqua — Kosuta, Aloina — Potokar, Georgetto — Kraljeva. Režiser in inscenator: inž. B. Stupica, muzikalne intermezze igra pianist B. Adamič.

Drama pripravlja ponovitev Schillerjeve drame »Kovarsstvo in ljubezen« v nekoliko izpremenjeni zasedbi. Predstava bo predvidoma prihodnji teden. Režija je P. Malca.

Opera

Sobota, 27. junija, ob 17.: »La Bohème«. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. Nedelja, 28. junija, ob 15.: B

Zaupna posvetovalnica

Kupon za odgovor v »Zaupni posvetovalnici« dobite v nedeljski številki »Jutra«. Odgovore objavljamo vsak ponedeljek in četrtek.

Pozor! Značke: Le šest tednov. Odgovor na vaše vprašanje sem objavil dne 13. aprila t. l. v ponedeljski številki »Jutra«. Nadejamo se, da vam bo odgovor pomagal. Tako resno zadevo morate natančno opisati. Lek — 35. Pojdite k zdravniku! Potrat. Pozabili ste priložiti rokopolis za analizo značaja dotične osebe.

Strup. Ker je v našem kraju mnogo gadov, bi rad vedel, ali je res, da po enem piklu taka strupenjača izgubi morilno moč? — Ni res. Kadarski modras ali gad ugrizne, vzbrizgne v ranico določeno količino strupa, strup vsebujoča zoba se izprazni in preden pride iz zleze nov strup, traja nekaj časa. Zato navadno vgriz, ki neposredno sledi prvemu vgrizu, ni smrten. Gad lahko zastrupi več ljudi, vendar v presledkih. Kobara, ena najhujših strupenjač, pa ima v svoji zlezi toliko strupa, da lahko umori 160 ljudi.

Materinske skrbi. Ricinovega olja se tudi odrasli branjajo, zato je razumljivo, da ga ne marajo otroci. Če ga vaš sin res ne more jemati, mu dajte najprej požirek žganja in takoj nato olje, ki ga ne bo niti čutil. Ali pa pomešajte olje v pivo, kjer takoj izgubi okus. V lekarni vam lahko naredijo tudi kroglice, ki nimajo nikakega okusa.

Preživina. Čeprav je vaša hčerka že polnoletna in je dovršila srednjo šolo, jo mora oče vzdrževati, dokler ne bo preskrbljena. Prav tako mora nadalje vzdrževati 16letnega sina, ki se še uči. Če se bo ločeni mož branil vršiti svoje dolžnosti, ga bo sodišče k temu prisililo.

Skesana. Iz vsega sem razbral, da ste pošten in da se je usoda res kar prehitro pogrnala z vami. Ker boste lahko dokazali njegovo krivdo in nezvestobo, boste zlahka dosegli ločitev, toda ne razvezo. Da se izognete stroškom, poprosite, naj vam uradno imenujejo odvjetnika, ki vas bo zastopal brezplačno. Sodišče vam bo odmerilo primerno preživnino.

Izgubljeni mir. Vaše spoznanje in priznanje je zlata vredno, vendar dobivam vtis, da ste se zmerom pod vplivom in da nimate dovolj moči, da bi se je rešili. Da sprejema darila in denar, je zanj povsem razumljivo, zato vas tudi »ljubi«. Če se hočete iz svojega položaja rešiti, je skrajni čas, da prekinete stike in se posvetite svojemu, če pa hočete zblazneti, česar se sami bojite, kar nadaljujete razmerje s tisto žensko, ker take nevrredne so že marsikateri družinski očetja spravile v blaznino.

Na pragu teme. Res je, da so morske globine mnogo manj znane, kakor sinje višave. O morskih skrivnostih vemo doslej zelo malo, ker ne moremo prodreti v večje globline, kjer je za naš organizem prevelik pritisk. Marsikaj iz podmorskega življenja bi nam mogoče brez dvoma povedali kit, ki se lahko potopi 1000 m globoko! Kako je ta ogromni sesalec dopen, si lahko predstavljamo, če pomislimo, da znaša pritisk v taki globini na en kvadratni centimeter kar 700 kg!

Rodbinsko življenje. Upi vas ne varajo, toda previdni morate biti, da ne boste s svojim obnašanjem odbijali, kakor ste odbijali doslej. Kakor vidim, zahtevate nekaj, kar je zelo težko izvedljivo: Da bi vas kdo razumel! Ali ste že kdaj pomislili, da morate, da kdo želi, da bi ga razumeli? Poizkusite vi koga razumeti in videli boste, da bo kmalu tudi on razumel vas.

Govorilna napaka? Imam čudno navado, da včasih nekatere besede in tudi cele stavke ponavljam, kar mi vzame mnogo časa in, kakor sem v zadnjem času opazil, neugodno vpliva na tistega, ki mi govori. Čudno se mi zdi, da ne ponavljam zmerom iste besede, kar sem že pri mnogih opazil. Zelo rad bi se te nevedčnosti odvadil, zato se obračam na vas. — Take in podobne govorilne napake ima marsikdo, redkokdaj pa se jih zaveda in si želi zboljšanja. Vi ste drugi, ki se je zaradi take res neprijetne navade obrnil na posvetovalnico. Ker ste »napako« spoznali in priznali, jo boste s trdnjo voljo in vztrajnostjo tudi zlahka odpravili.

Morska voda. Leta 1938. so bile evropske prvaknine v plavanju na proгах, za katere se vi zanimate, naslednje dame: 200 m prosto: R. Hveger (Danska); razdaljo je preplavala v času 2:21,7; 300 m prosto: ista, čas 3:46,9; 400 m prosto: ista, čas 5:06,1; 500 m prosto: I. Caroen (Belgija), čas 6:28,4. Na progi 4krat 100 m je zmagnala danska reprezentanca s časom 4:27,6. Hvegerjeva in Caroenova sta bili tudi svetovni prvakini.

V precepu. Lani sem se vpisal na vseučilišče in že 6 mesecev ljubim 20letno deklico. Pred nedavnim sem ji odkril svoja

čustva, ona pa mi je odgovorila na tak način, da ne razumem ničesar. Dejala je: »Zaljublja se bom samo v takega moškega, ki je grd, surov, zelo inteligenten, ki se ne bo zmenil za nikogar in ne bo smel vedeti, da ga jaz ljubim...« Kaj je hotela reči s tem? — Bogme, da ne vem! Morali bi bili vprašati njo. Najbrž se je hotela malo pogratiti z vami.

Ljubljanski grad. Ker odgovarjate na najrazličnejša vprašanja, prosim, da mi poveste, kdo je ustvaril šah v sodobni obliki. — Ustanovitelj sodobne kraljevske igre je bil Steinitz Wilhelm, ki se je rodil leta 1836. in je umrl komaj 26 let star. Postavil je osnovne pojme pozicijske igre in izpolnil šahovsko obrambo. Bil je prvi uradno priznani šahovski prvak in je najznamenitejša osebnost vse zgodovine šaha.

Bilo je Mojzes tebi naročeno... Da, da! Namesto v Kanaan pa so šli po svetu! Vseh

Vojna in svetovna pota

Pod gornjim naslovom objavlja hrvaški tehnik v nemškem jeziku serijo strokovnih člankov, iz katere povzemamo:

Ako pogledamo sedanji vojni položaj po vsem svetu in poiščemo neko skupno karakteristiko med bitko za Atlantik, prodorom do Avstralije, napadom na Aleute, borbo na Doncu, spopadom na Laponskem, uničevanjem konvojov v Barentskem morju, vojno v Libiji,računimi bitkami nad Kanalom, prodorom v Indijo in jugovzhodno Kitajsko, vidimo naslednjo značilnost velikopotezne strategije: druga svetovna vojna je v prvi vrsti borba za svetovna pota. Vsaka stran skuša sovražniku presekati prometne veze, ga tako oslabi in prisiliti k novim umikom in porazom, medtem ko nasprotnik hoče na vsak način obraniti svoja pota ali z novimi nadomestiti izgubljena.

Z rušenjem sovražnikovih prometnih zvez se preprečuje za vojni stroj preprečno dobavljanje surovin, s prekinjenjem dovoza surovin, orožja in hrane pa se najuspešneje vrši blokada, uničuje sovražnikova vojska še preden je usposobljena za boj in prej preden more posesti v borbo. To seveda ni novost niti specialiteta sedanje vojne. Tudi prej so, da omenimo samo Napoleonove vojne ali prvo svetovno vojno, geopolitične razmere in zemljepisne prilike odločale o najvažnejših podvigih obeh v vojni se nahajajočih strani. Pojav novega orožja — letalstva, njegova uporaba na sto in sto predvidenih in nepredvidenih načinov, njegov velik akcijski radij in brzina, ustvarjajo povsem nove načine vojevanja, s čimer dobiva vojna še bolj svetovni obseg in odločujoč vpliv na prometne veze med državami, pokrajina-mi in kontinenti. Poleg zrakoplovstva je tudi dovršenost in količina podmorskega orožja ter splošna uporaba radia za vojne operacije ustvarila popolnoma spremenjen način vojevanja, katerega posledice se čutijo na 10.000 km daleč.

Dovolj je, če omenimo nedavne pomorske bitke na Tihem oceanu. Padec Hongkonga, Singapure, Filipinov, Nizozemske vzhodne Indije, nevtralizacija Pearl Harbourja in Dutch Harbourja, napad na Syd-

ney je danes skoraj 17 milijonov, raztreseni pa so vsepovsod. Največ jih je v Združenih državah in v Sovjetski zvezi. V New Yorku jih je 1.750.000. Zanimivo je dejstvo, da je na svetu 16 mest, ki imajo vsaj 100.000 židov med svojim prebivalstvom. V Italiji je zelo malo Mojzesovih vojskav. Te številke so iz stanja pred sedanjo vojno.

Pozor! Značke: Bo 1917. Poslali ste rokopolis in želite odgovor, niste pa poslali potrebnih podatkov. France Prešeren. Prešernove poezije lahko dobite v ljubljanskih knjižnicah. Lucifer. Izpolnite pogoje in pošljite dostojnejšo značko. Spomin. Opišite zadevo natančneje.

M. 7 Roženčan. Do drugega spola nimate varnega odnosa in sploh gledate življenje z napačne strani. Ni dvoma, da mislite drug na drugega, vaše obnašanje pa je tako, da ustvari zmerom tisto nenaravno ozračje. Na ta način si boste tudi lahko razlagali, zakaj taka napetost. Vsa nenavadnost izvira iz vas.

ney in vzhodno obalo Avstralije ter bombardiranje Ceylona so samo etape komaj preglednega ogromnega načrta, po katerem se vzporedno z zavzemanjem najbogatejših virov surovin postopno rušijo in prekinjajo pota svetovne trgovine. Najmodernejša oblika bojevanja je: osvajanje in izkoriščanje najdragocenejših vojnih področij — svetovnih poti. Z diplomatskimi sredstvi, kjer je bil doma razum in zdravo pojmovanje lastnih koristi, na drugi strani pa z najmodernejšimi sredstvi bliskovite vojne, kjer so sovražne intrige onemogočile mirno rešitev, je nemškemu vodstvu uspelo v srednji in jugovzhodni Evropi rešiti problem prometnih zvez. Napadi na najvažnejše prometne voze so bili glavna in odločilna oblika bojev.

Vojna med Kitajsko in Japonsko je imela svojo prvo fazo v prodoru Japoncev iz Džehola v severovzhodne pokrajine in z morja na ustje Jangkejkanga: Sanghaj, Hangčau, Nanking. S tem je v nekaj tednih bila spodnja in severna Kitajska odrezana od svetovne pomorske trgovine. Tudi vse ostale faze vojne na velikanskem vzhodnoazijskem prostoru so samo nova rušenja in zapiranja prometnih poti. Kakajsko sta tako ostali samo prastara karavanska pot preko puščave Gobi v Kazakstan in karavanska pot preko vzhodne Himalaje iz Assama preko Tibeta v Čungking.

S skupnim delovanjem italijanske mornarice in nemškega in italijanskega letalstva, je zaprta pot skozi Sredozemsko morje v smeri Gibraltar-Suez. Se več, Dardanelska ožina in Crno morje se tudi ne moreta uporabljati za eventualne dobave ruskemu zavezniku. Namesto sredozemske poti je ostala samo daljša, dražja in napornejša morska pot okoli rta Dobre nade. Za dobave Rusiji je bilo treba osvojiti Sirijo, Irak in Iran ter zgraditi nove ceste in železnice. Kakor je prva svetovna vojna izsilila novo zvezo med Carigradom in Bagdadom, tako je sedanja prisilila zavez-nike, da grade ceste in železnice iz Perziskega zaliva do Kaspijskega morja, ki je razen severne morske poti edina zveza, po kateri Anglosasi lahko pošiljajo svojo pomoč ruskemu zavezniku.

»Pot smrti« na Tihem oceanu. Te dni smo pisali, da Tih ocean po krivem uživa tako ime, ker je v resnici silo nemiren in poln še nelognanih skrivnosti. Odkar se tam razvijajo velike bitke, je še prav poseben zbledel sloves njegove »tišine«. Za čudo so znanstveniki že davno pred sedanjo vojno krstili neki pas Tihga oceana za »Pot smrti«. To pa zato, ker v tem področju, kjer globina ne seže čez 400 m, ne more živeti nobeno živo bitje; v tistem vodovju namreč primanjkuje kisika. Zdjaj bo »Pot smrti« dvojno zaslužila svoje ime, kakor nam govori dogodki sedanje vojne.

»Umor« umetnega človeka. Pred znamenito restavracijo »Trokadero« v New Yorku se je zgodil nenavaden umor. Ustreljen je bil namreč umetni človek. Ko so šli ljudje nedavno jutro na delo, so našli robota mrtvega na tleh. Ozdaje zločina je svojevrstno. Pred restavracijo je dolga leta stal vratar, ki je pozdravljaj in sprejemal goste. Lepega dne pa je bil odpuščen, ker je restavratel rajši kupil robota, ki se je znal odkrivati in je odprl vrata, čim je gost stopil na prag restavracije. Prag je bil s posebnim mehanizmom zvezan z aparaturjo v robotovem trupu. Srdit nad »tekmečem«, ki mu je »odžrl« službo, je odpuščen portir prišel pomoči s samokre-

som nad robota in je z enim samim strelom razdrl aparat. Zagovarjati se bo moral pred sodiščem, seveda ne zaradi umora, marveč zaradi hudotne poškodbe.

Kratka zakonska sreča. Železniški delavec Karel Frühwald, dodeljen gorskemu železniškemu oddelku v Hieflauu, je pred dnevi s tovariši popravil progo, ki so jo narušila debla, padla ob nedavnem viharju na tir. Na nevarnem ovinku je možu spodrsnilo in je padel 90 metrov globoko čez skale. Truplo so našli šele 20. junija. Nesreča je vzbudila tem več sočutja, ker se je ponesrečenec šele ob letošnji veliki noči oženil.

Živilske nakaznice v Turčiji. Turški časopis »Uluse« je opozoril prebivalstvo Ankare, da bodo v najkrajšem času izdane živilske izkaznice.

Obnovite naročnino!

Mali oglasi

Posest

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Kupim

Beseda L.—30, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Stavbno parcelo na Viču v bližini Gasliškega doma prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za mal denar«. 8513-20

Krojaške odpadke volnene in bombažne, pletilske ter šiviljske odrezke, kakor vse tekstilne odpadke kupuje: Gerkman, Hrenova ul. 8. J-99-M

Auto, moto

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Službe isče

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Fiat Topolino

Cabrio, skoraj nov, prodaja ugodno DKW zastopstvo Lovše, Celovška 95. 8440-10

Želim dobiti službo

postrežnice od 7. do 18. ure. Znam tudi kuhati in opraviati vsa gospodinjinska dela. Zglasi se v nedeljo od 8. do 12. ure pri: B. Hribar, Poljanska cesta 45, dvorčiče. 8528-2

Soba odda

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Prodajam

Lepo opremljeno sobo s souporabo kopalnice oddam gospodu. Slomškova 15-11. levo. 8506-23

Prodajam

električni rešo in hladilnico za 400 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »101«. 8492-6

Stroji

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Službo dobi

Gradbene stroje kot betonljere, drobilce, dobavlja kratkoročno Gustav Levičar, Medvedova 14, telefon 47-91. 86-N-J

Služkinjo

večjo kuhinja in pospravljanja, pridno in čisto, iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra plača«. 8527-1

Služkinjo

pošteno, vajeno kuhe, sprejem takoj k štiričlanski družini. Naslov pri vratarju pivovarne »Union«. 8511-1

Filatelijska

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Postrežnico

od pol 7. do pol 11. ure dopoldne iščem. Šiška, Galetova ulica, nova hiša. 8498-1

Detajlna razprodaja

po nizkih cenah kompletne zbirke znanih držav Belgije in Nizozemske, Knjižarna Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6, tel. 44-24. 8490-39

Gospodično

k dvema otrokoma mladši, simpatično, ki ljubi otroke, sprejem takoj. Ponudbe s sliko: ki se vrne, na ogl. odd. Jutra pod »Gospodično«. 8526-1

Živali

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

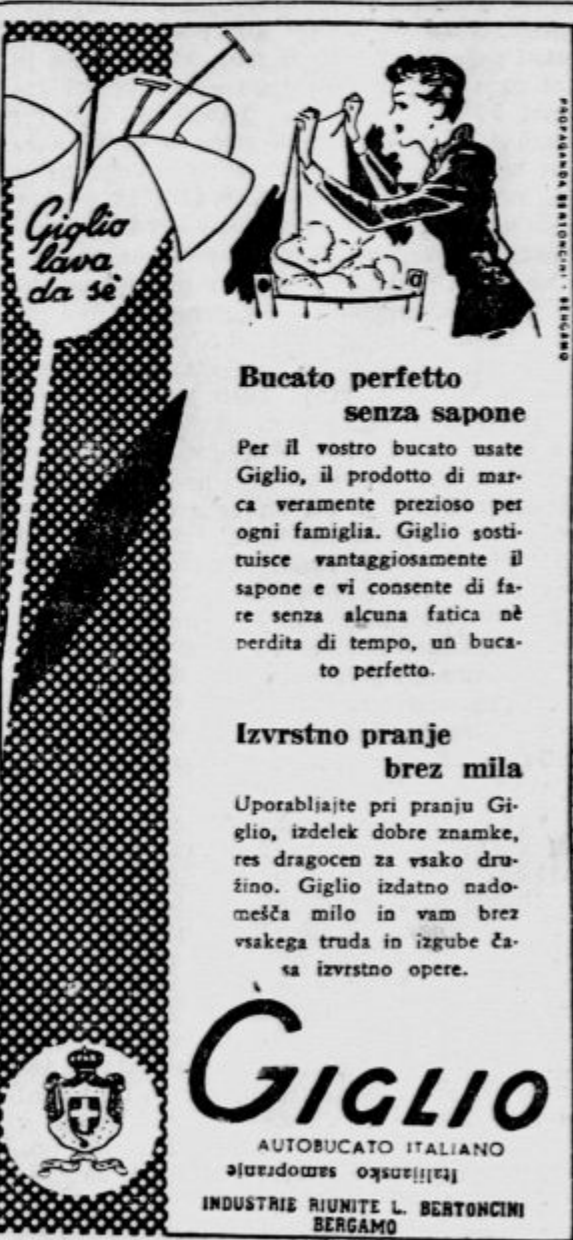
Kolesa

Tricikelj v najboljšem stanju, na prodaj. — Kalčič Franc, Bleiweisova (Tyrševa) 12, dvorčiče. 8489-11

Zeleni papagajček

ki sišči na ime Jakec, je odletel. Najditelj naj ga vrne: Gregorčičeva 23-1. 8521-27

INSERIRAJ V »JUTRU«!

Bucato perfetto senza sapone

Per il vostro bucato usate Giglio, il prodotto di marca veramente prezioso per ogni famiglia. Giglio sostituisce vantaggiosamente il sapone e vi consente di fare senza alcuna fatica né perdita di tempo, un bucato perfetto.

Izvrstno pranje brez mila

Uporabljajte pri pranju Giglio, izdelek dobre znamke, res dragocen za vsako družino. Giglio izdatno nadomešča milo in vam brez vsakega truda in izgube časa izvrstno opere.

GIGLIO

AUTOBUCATO ITALIANO
SUDEROMES OKSOLIT
INDUSTRIE RIUNITE L. BERTONCINI BERGAMO

Umrla nam je naša dobra mama

ANA ŽITNIK roj. KOCJAN

Pogreb nepozabne drage pokojnice bo v soboto, dne 27. t. m. ob ½ 5. uri popoldne z 2al — kapele sv. Jakoba — na pokopališče k Sv. Križu. Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 26. junija 1942.

ZALUJOČI OSTALI

V najlepši dobi življenja nas je nenadoma zapustil naš ljubi sin, brat, stric in svak, gospod

BLAŽ FARČNIK

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 27. junija 1942 ob 5. uri popoldne z 2al — kapele sv. Petra — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 25. junija 1942.

Zalujoče rodbine:

FARČNIK, STRNAŠA, NOVAK in ostalo sorodstvo

NIVA IN MIKI

Ko bi bil Niva poslušal svoje dedne nagone, bi bil šel v ravni črti proti reki, čeprav mu je bila mrzla, toda v Mikiju je bil namen boljši od čuta za pravico. Niva se je rajši predal njegovemu vodstvu, ko je videl, da hodi tovariš v jalovnem krogu, ki ju je, čeprav nekoliko manj hitro, vendarle oddaljeval od nevarne vode. Ko je minilo tako četrto ure, Mikij ni več vedel kod ne kam. Sedel je na tla, pogledal Nivo in slabotno zastokal, kakor bi mu hotel pojasniti svojo stisko. Niva ni odgovoril. Predirljive drobne oči so mu strmele v predmet, ki je visel nekaj korakov daleč na mladem drevesu. Pred nastopom človeške zveri je medvedek posvečal vsak dan tri četrtine časa jedi. Zdjaj pa ni bil od snoči do jutra nič požrl, niti majhnega žužka ne. Čutil se je docela praznega, in ob pogledu na tisto, kar je viselo z drevesca, se mu je gobec mahoma napolnil s slino. Tista reč je bila osje gnezdo.

Medvedek je bil v svojem življenju nekaterekrat videl, kako se je mati Nuzak lotila takšnih gnezd, jih zbila na tla, jih zmastila s svojo veliko šapo in ga nato povabila, da se je z njo vedel nazobal mrtvih osaj.

Približal se je gnezdu; Mikij je šel za njim. Ko sta bila še pčile tri pednje od njega, je Mikij razločno zaslišal grozote brenčanje. Niva ni bil niti malo vznemirjen; z očmi je premeril razdaljo od glave do gnezda, se postavil na zadnje noge, vzdignil prednje šape in z usodnim zamahom strgal gnezdo na tla. Brenčanje, ki ga je Mikij prej slišal, se je mahoma izpremenilo v zlovesten hrup. Nivova mati bi bila gnezdo po bliskovito poteptala. Nivov udarec

12 s šapo pa je spravljal bivališče Ahmuja in njegove malopridne svojce samo v poplah. Kajti Ahmu in tri četrtine njegovih vojskav so bili kakor nalašč doma.

Preden je utegnil Niva še enkrat udariti, se je usul iz gnezda gost oblak; tisti mah je že tudi Mikij bolestočno zavajkal. Ahmu mu je bil osebno sedel na nos. Niva ni niti enkrat potožil, a precej časa si je drgnil smrček s šapami, med tem ko je pes tuleč tiščal gobec v tla. Čez nekaj trenutkov je bila vsa Ahmujeva vojska v boju; tedaj je Niva čudno zagodrnjal in v naglem begu pokazal podplate. Mikij seveda ni ostal za njim. Vsak najmanjši košček kože ga je skelel, kakor bi ga bila zblozla žareča igla. Zdjaj je bil Niva tisti, ki je najhuje hrumel. Njegov glas je bil podobno nepretrganemu rjovenju in se je zlivaj z Mikijevim tankim javkom v nezasiščen akord, ki bi bil vsakega Indijanca prepričal, da imajo volkodlaki svoj ples.

Junaštvo osaj je še dokaj viteško; po zmagi nad sovražniki bi bile opustile zasledovanje in se neuteoma lotile popravila razdejane trdnjave, da ni Mikij v svojem brezumnem begu planil mimo nekega drevesa po levi strani, med tem ko se je Niva odločil za desno stran. Ta nesreča ju je nenadoma ustavila in malo je manjkalo, da si nista zlomila vratu; tucaat vojskav Ahmujeve zadnje čete je to opazilo in se še enkrat zapodilo v naskok. Niva, ki mu je nazadnje vendarle zavrela bojevita kri, se je obrnil in opraskal Mikija po zadnjici, baš ondi, kjer ni bilo skoraj nobenih dlak. Ubogi, če tako na pol slepi pes, ki sta ga dušili bolečina in groza, je imel skelečo rano, ki so mu jo zadali medvedkovi ostrki kremplji, samo za pšebno hūd pik brenčočih besov. Zatulil je še enkrat in se v krčih sesedel na tla. To ga je rešilo. Med svojim blaznim

zvižanjem se je prevalil okrog drevesa na Nivovo stran, in ko je ta začutil, da je vez odnehala, je znova prhnil v tek. Mikij jo je ubral za njim, tuleč ob slehernem skoku. Reka zdaj ni več navdajala Nive z grozo, narobe, prirojeni nagon ga je opominjal, da mora prej ko mogoče v vodo.

Bolj naravnost, nego bi bil mogel Challoner s kompasom, je vlekel tovariša proti reki. Po nekaj sto koraki sta naletela na potoček, ki bi ga zlahka preskočila. Niva je takoj planil v poldrugi peden globoko vodo, in tudi Mikij se je prvič v svojem življenju radovoljno potopil. Dolgo časa sta ostala v hladnem potoku. Mikiju, ki je otekel po telesu, od konca nosu pa do zadnjega vretenca na repu, je beli dan le še motno in nedoločno prodiral v oči. Nivo je varovala tolišča; zato ni trpel tako hudo in je še kolikor toliko videl. Marsikaj mu je rojilo po glavi. Vse te nesreče so se bile začele z nastopom človeške zveri. Ta mu je bila vzela mater, ta ga je bila pahnila v temno vrečo, in kar je bilo glavno: ona mu je bila privezala vrv okrog vratu. Počasi, a tem odločneje je obhajal medvedka prepričanje, da je prav ta vrv kriva vsega njegovega gorja.

Ko sta se živalci korenito oddahnili, sta zlezli iz potoka in našli ob znojno velikega drevesa mehko, suho jamo. Tudi Nivi, ki so mu oči še služile, se je zdaj dozdevalo, da postaja v širnem gozdu temno.

Solnce je zahajalo in zrak se je ohlajal.

Mikij, ki je ležal zleknen in skrival oteklo glavo med prednjimi šapami, je tiho ječal. Nivovo uprta misel ni mirovala in oči so se mu spet ustavljale na vrvi. Tudi on je jel stokati, nekaj iz žalosti za materjo, nekaj pa Mikiju v odgovor. Nepremagljiv občutek tovarštva ga je znova vlekel k mlademu psu. Konec koncev ni bil Mikij kriv trpljenja; krivi sta bili človeška zver in... vrv.

Otožni večer se je zgosteval okrog njiju, in Niva, ki se je čedalje tesneje stiskal k tovarišu, je vzel vrv med šape, si jo s tihim renčanjem položil med zobe in jo jel vestno, premišljeno gristi. Kdaj pa kdaj je zagodrnjal, a to godrnjanje je bilo povsem prijazno, takisto, kakor bi hotel Mikiju reči:

»Vidiš? To reč hočem spraviti v red... preden se zdani, bo vrv pregrizena. Le pogum! Zanesi se, da naju čaka jutri lepši dan.«

VII

Drugo jutro sta se Niva in Mikij skobacala na trde in zatekle noge, da pozdravita zarjo, ki je prodirala v senčno zatišje, kamor ju je bil prignal snočni dogodek. Bila je kakor omamljena od nepremagljive mladosti. Posebno Mikij, ki je bil s svojim mršavim, zabuhlim telesom in svojimi nerodnimi udi smešen, a nikoli tega, je komaj čakal novih pustolovščin. Psičkov gobec je bil okrogel kakor ščip, njegova glava pa tako nabrekla, da bi se bil Niva lahko po pravici vprašal, kdaj mu jo bo razgnalo. Toda oči, tisto bore, kar jih je bilo videti, so se mu lesketale z običajnim izrazom; in uhlja, celi in odgriznjeni, sta mu zaupljivo strigla proti medvedku, kakor bi čakal znamenja, kaj naj zdaj stori. Strup, ki se mu je bil razlil po telesu, mu ni več povzročal bolečin. Debel je bil res nekam močno, a drugače se je kar dobro počutil. Pri Nivi, ki ga je varovala tolišča, so bili sledovi bitke še manj opazni. Najočitejši je bil ta, da je imel eno oko docela zaprto. Z drugim, odprt, je pazljivo gledal okrog sebe. Vkljub tej delni slepoti in čudni otroplosti nog ga je navdajal prijeten občutek bitja, ki se mu sreča vendar še spet smehlja. Ušel je bil človeški zver, ki mu je bila umorila mater; vabljivi gozd se je odpiral pred njim, in ponoči se mu je bilo posrečilo zgrijeti vrv, ki ga je spajala z Mikijem.